

Helsingin seurakuntayhtymän vuoden 2023 talousarvioehdotuksen sekä vuosien 2023–2025 toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksen hyväksyminen

Päätöshistoria

Yhteinen kirkkoneuvosto 06.10.2022 § 335

328/02.00.01/2022

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää:

- 1) hyväksyä lausunnoille lähetettäväksi ehdotuksen vuoden 2023 talousarvioksi sekä vuosien 2023–2025 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi.
- 2) pyytää seurakuntaneuvostojen ja yhteistyötoimikunnan lausunnot ehdotuksesta vuoden 2023 talousarvioksi sekä vuosien 2023–2025 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi. Lausunnot tulee antaa 11.11.2022 mennessä.
- 3) käsitellä seurakuntien ja yhteistyötoimikunnan antamat lausunnot ja tasapainottamissuunnitelmat kokouksessaan 28.11.2022.

Käsittely

Hallintojohtaja Juha Silander selosti asiaa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Yhteinen kirkkoneuvosto 28.11.2022 § 377

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää:

- 1) merkitä liitteinä esitetyt seurakuntaneuvostojen lausunnot ehdotuksesta talousarvioksi 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2023–2025 tiedoksi.
- 2) antaa selostusosaan kirjatut vastineet yhteisen kirkkoneuvoston vastineina seurakuntaneuvostojen lausuntoihin.
- 3) merkitä liitteinä esitetyt Tuomiokirkkoseurakunnan, Johannes församlingin sekä Matteus församlingin laatimat talouden tasapainottamissuunnitelmat tiedoksi.

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se päättää:

- 4) merkitä liitteinä esitetyt seurakuntaneuvostojen lausunnot ehdotuksesta talousarvioksi 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2023–2025 tiedoksi.
- 5) merkitä selostusosassa esitetyt yhteisen kirkkoneuvoston antamat vastineet seurakuntaneuvostojen lausuntoihin tiedoksi.
- 6) hyväksyä ehdotuksen Helsingin seurakuntayhtymän talousarvioksi 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2023–2025 tavoitteineen ja sitovuusmääräyksineen.
- 7) hyväksyä ehdotuksen hautainhoitorahaston talousarvioksi 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2023–2025.

Käsittely

Juha Silander selosti asiaa.

Esittelijä muutti päätösehdotuksen kuulumaan seuraavasti:

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää:

- 1) merkitä liitteinä esitetyt seurakuntaneuvostojen lausunnot ehdotuksesta talousarvioksi 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2023–2025 tiedoksi.
- 2) antaa selostusosaan kirjatut vastinetekstit yhteisen kirkkoneuvoston vastineina seurakuntaneuvostojen lausuntoihin.
- 3) merkitä liitteinä esitetyt Tuomiokirkkoseurakunnan, Johannes församlingin sekä Matteus församlingin laatimat talouden tasapainottamissuunnitelmat tiedoksi.

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se päättää:

- 4) merkitä liitteinä esitetyt seurakuntaneuvostojen lausunnot ehdotuksesta talousarvioksi 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2023–2025 tiedoksi.
- 5) merkitä selostusosassa esitetyt yhteisen kirkkoneuvoston antamat vastineet seurakuntaneuvostojen lausuntoihin tiedoksi.
- 6) hyväksyä, että vuoden 2023 talousarvion toiminnallinen alijäämä (toimintakate) on 1,200 milj. euroa yhteisen kirkkovaltuuston kokouksessaan 9.12.2021 § 108 hyväksymää tasoa suurempi, johtuen vuoden 2022 aikana kasvaneista energiakustannuksista.
- 7) hyväksyä ehdotuksen Helsingin seurakuntayhtymän talousarvioksi 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2023–2025 tavoitteineen ja sitovuusmääräyksineen.
- 8) hyväksyä ehdotuksen hautainhoitorahaston talousarvioksi 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2023–2025

Päätös

Yhteinen kirkkoneuvosto päätti:

- 1) merkitä liitteinä esitetyt seurakuntaneuvostojen lausunnot ehdotuksesta talousarvioksi 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2023–2025 tiedoksi.
- 2) antaa selostusosaan kirjatut vastinetekstit yhteisen kirkkoneuvoston vastineina seurakuntaneuvostojen lausuntoihin.
- 3) merkitä liitteinä esitetyt Tuomiokirkkoseurakunnan, Johannes församlingin sekä Matteus församlingin laatimat talouden tasapainottamissuunnitelmat tiedoksi.

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se päättää:

- 4) merkitä liitteinä esitetyt seurakuntaneuvostojen lausunnot ehdotuksesta talousarvioksi 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2023–2025 tiedoksi.
- 5) merkitä selostusosassa esitetyt yhteisen kirkkoneuvoston antamat vastineet seurakuntaneuvostojen lausuntoihin tiedoksi.
- 6) hyväksyä, että vuoden 2023 talousarvion toiminnallinen alijäämä (toimintakate) on 1,200 milj. euroa yhteisen kirkkovaltuuston kokouksessaan 9.12.2021 § 108 hyväksymää tasoa suurempi, johtuen vuoden 2022 aikana kasvaneista energiakustannuksista.
- 7) hyväksyä ehdotuksen Helsingin seurakuntayhtymän talousarvioksi 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2023–2025 tavoitteineen ja sitovuusmääräyksineen.
- 8) hyväksyä ehdotuksen hautainhoitorahaston talousarvioksi 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2023–2025

Selostus

Yhteinen kirkkoneuvosto päätti 6.10.2022 hyväksyä lausunnoille lähetettäväksi vuoden 2023 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2023–2025 toiminta- ja

taloussuunnitelman. Yhteinen kirkkoneuvosto pyysi seurakuntaneuvostoilta ja yhteistyötoimikunnalta lausunnot 11.11.2022 mennessä.

Määräaikaan mennessä 18 seurakuntaa antoi lausunnon. Seurakuntien lausunnot ovat liitteenä.

Seuraavassa esitetään yhteisen kirkkoneuvoston antamat vastineet seurakuntien lausunnoissa esitettyihin kysymyksiin ja ehdotuksiin. Vastineet on kirjattu kursivoidusti.

HAAGAN SEURAKUNTA

”Yhteisen työn toteuttaminen: Seurakuntayhtymän yhteisissä palveluissa toteutettujen sopeuttamistoimien vaikutukset seurakuntien operatiiviseen toimintaan ovat sekä kasvatuksen että hautaustoimen suhteen merkittäviä. Kasvatuksen saralla erityisnuorisotyöhön kohdistuneet leikkaukset lisäävät painetta työn organisoimiseen ja erityiseen kehittämiseen seurakuntatasolla. Hautaustoimeen kohdistuneet säästötoimenpiteet kasvattavat samoin painetta hautausvarausten lisäämiseen kirkkotiloissa ja kanttoriresurssin kasvattamiseen. Nämä muutokset edellyttävät seurakuntien keskinäisen ja erityisesti rovastikunnallisen yhteistyön lisäämistä ja yhteisten resurssien koordinoitua.

VASTINE: Hautaus toimi on osana kiinteistöosastoa, johon yhteisten palveluiden säästöt kohdistuivat päätetyn mukaisesti. Koska hautaukset ja siunauskappeleissa pidettävät siunaustilaisuudet jatkavat kasvuaan myös tulevana vuosina, on ainoa mahdollisuus lisätä siunaustilaisuuksia kirkoissa tai käyttää resursseja aiempaa laajemmin yhteisesti siunauskappeleissa, koska lisähenkilöiden palkkaamista yhteisten palveluiden budjetti ei mahdollista. Työtä kanttoriresurssien koordinoimiseksi ja yhteistyön lisäämiseksi tulee jatkaa.

Kasvatuksen kohdalla on todettava, että toimintatapoja on suunniteltava uudestaan. Erityisnuorisotyöntekijöiden erityisosaaminen on otettava käyttöön siten että seurakuntatyössäkin siitä voi hyötyä. Samalla olisi arvokasta, jos seurakuntien työntekijät voisivat osallistua, joko rovastikuntatasolla tai koko kaupunkia koskevalla tasolla, niihin tehtäviin joita perinteisesti on ajateltu kuuluvan erityisnuorisotyölle. Seurakunnan toteamukseen on helppo yhtyä.

”Työalakohtainen talousarvio: Seurakuntayhtymän seurakuntien toimintakatteita koskevassa työalakohtaisessa arvioissa on Haagan seurakunnan seurakuntaneuvoston vahvistamasta budjetista poikkeavia kirjauksia. Haagan seurakunnan varhaiskasvatukseen kirjaama kate 59 173 € (3,5%) on merkitty yhtymän budjetissa päiväkerholle ja nuorisotyöhön kirjaama kate 236 306 € (14,2%) varhaisnuorisotyöhön. Nämä nimikkeet vääristävät seurakunnan työalakohtaiset painotukset ja liittävät ne osaksi sellaisia toimintoja, joita seurakunnassa ei enää toteuteta. Nämä kirjaukset ovat samoja kaikkien seurakuntien kohdalla ja ne on hyvä huomioida toimintojen painotuksia ja niihin suunnattavia määrärahoja arvioitaessa.”

VASTINE: Kirkkohallitus on päättänyt muuttaa seurakuntien kirjanpidon tehtäväalueita 1.1.2023 alkaen. Syynä muutokselle on ollut se, että seurakuntataloudet, koosta riippumatta, ovat esittäneet toiveen tehtäväalueiden vähentämisestä, koska niiden suuren määrän ei koeta palvelevan käytännön toimintaa. Varsinaiset kustannuspaikat eivät ole muuttuneet, ainoastaan tehtäväalueet niiden taustalla. Muutos tuli kirkkohallituksesta valitettavan lyhyellä aikataululla niin, että talousarvioehdotusten laadinta oli Helsingissä tuolloin jo aloitettu.

Talousarvioraportteihin tullaan lisäämään uusien tehtäväalueiden mukaisia raportteja seurannan selkiyttämiseksi. Kevään 2023 aikana seurakunnille lähetetään kysely halukkuudesta muuttaa kustannuspaikkoja vastaamaan uusia tehtäväalueita. Mahdolliset muutokset on tarkoitus toteuttaa niin, että vuoden 2024 talousarvioehdotukset päästään syöttämään uusien kustannuspaikkanimikkeiden mukaisina.

HERTTONIEMEN SEURAKUNTA

"Herttoniemen kirkon osalta seurakuntaneuvosto joutui 8.11.2022 tekemään päätöksen kirkon vuokrauksen lopettamisesta ensi tilassa, sillä kirkon korjaus- tai purkupäätös ei ole 3,5 vuodessa edennyt yhteiseen päätöksentekoon eikä seurakunta pysty enää maksamaan kauempaa tyhjästä. Tiedossa myös on, ettei kirkon tontilla tule nykyisellä etenemistahdilla olemaan toimivaa tilaa ainakaan lähimpään viiteen vuoteen. Seurakuntaneuvosto haluaa kuitenkin varata itselleen mahdollisuuden olla mukana keskusteluissa, jos kirkko päätetään kuitenkin myöhemmässä vaiheessa edes osin korjata tai vaihtoehtoisesti kirkon tontille päätetään rakentaa uudisrakennus, jossa seurakunta voisi olla vuokralaisena.

Myllypuron kirkon osalta taas seurakuntaneuvosto tuo esiin näkökulman, että seurakuntaneuvosto on pyytänyt keväällä 2022 kirkkoon kuntotarkastusta, joka on luvattu toteuttaa ja toteutuu nyt vuoden 2022 lopulla. Tällä välin kirkon keittiön kosteusvahingon selvittelyn yhteydessä on kuitenkin alustavasti todettu, että kirkon alapohjan materiaaleissa on ongelmia ja isompi ongelma kiinteistössä on mahdollinen.

Tässä ajankohtaisessa tilanteessa mietityttää sekä konkreettisesti että periaatteellisesti, kuka maksaa kumuloituneen vahingon tilanteessa, jossa seurakunta on tuonut itse ajoissa ja aktiivisesti esiin jonkin korjaustarpeen, mutta korjaus viivästyy investointirahojen puutteessa ja kiinteistöön liittyvä ongelma pahenee tällä välin ja siten myös lasku kasvaa?

Herttoniemen seurakuntaneuvostolla on ymmärrystä sille, että kiinteistöosaston tehtävä sille osoitettujen määrärahojen ja investointimäärärahojen puitteissa on kiinteistökannan suuruus ja kunto huomioiden lähes mahdoton. Siksi olisi tärkeää, että kiinteistöosaston resurssiin satsataan jatkossa kokonaishaasteet huomioiden riittävästi ja seurakuntia koskevat kiinteistöpäätökset toteutuvat myös tässä suhteessa mahdollisimman oikeudenmukaisesti."

VASTINE: Helsingin yhteinen kirkkoneuvosto kiittää Herttoniemen seurakuntaneuvostoa syvällisestä perehtymisestä asiaan ja olennaisten seikkojen nostamisesta esiin.

Herttoniemen kirkon osalta museoviraston ja kaavoittajan kanssa käydyissä keskusteluissa on edetty Herttoniemen kirkon osalta. Vuoden 2023 alkupuolella arvioimme taloudellisia edellytyksiä muutoksen alulle saamiseen ja mahdollisuutta sisällyttää kirkon tontin kaavamuutos osaksi laajempaa Herttoniemen alueen kaavamuutosprosessia. Edessä oleva edellytysten selvitystyö on haastava, mutta aikataulultaan kiireinen.

Kysymykseenne siitä, kuka vastaa kasvavista korjauskuluista, jos käyttäjä on tuonut esiin korjaustarpeen ja korjausta viivästyy, toteamme, että mahdollisen korjaustarpeen akuuttiuden arvioivat kohteen ylläpidosta vastaava työpäällikkö tai hänen tilaamansa konsulttiasiantuntijaselvitys. Valitettavasti meillä ei ole ns. vahinkojen puskurirahastoa, vaan kiinteistöihin ja tiloihin tehtävät korjaukset tulevat uuden sisäisen vuokran määräytymisperusteiden mukaisesti käyttäjälle maksettavaksi sisäisinä vuokrina.

”Toiseksi seurakuntaneuvosto kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että seurakuntien määrärahojen jako nykyisellä mallilla (70% jäsenyyden perusteella, 30% alueella asuvien perusteella) ei kannusta jäsenhankintaan eikä toisaalta edellytä selkeällä ja seurattavalla tavalla seurakuntia käyttämään alueella asuvien perusteella saatuja määrärahoja kirkkoon kuulumattomien tavoittamiseksi. Kuitenkin seurakunnissa, joissa on paljon jäseniä, seurakunnalle tulee hoidettavaksi suhteessa enemmän ns. pakollisia tehtäviä kuten toimituksia tai rippikouluja eikä tätä nyt huomioida.”

VASTINE: Yhteinen kirkkovaltuusto on päättänyt seurakunnille osoitettavien määrärahojen jakoperusteista vuosille 2023-2025. Rohkeasti yhdessä – lausuntokierroksilla seurakuntien näkemykset ja toiveet painotuksista seurakuntien jäsenmäärän ja seurakuntien alueella asuvien henkilöiden määrän välillä vaihteli merkittävästi. Vahvistettu jakoperuste 70 % - 30 % vastaa aiemmin käytössä ollutta jakoa.

Yhteisissä palveluissa on käynnistetty seurakunnille osoitettavien määrärahojen sekä sisäisten vuokrien määräytymisperusteiden jatkokehitysprojekti, jonka lopputuloksena on laatia ehdotus määrärahojen jakoperusteista vuosiksi 2026-2030. Painotus jäsenmäärän ja seurakuntien alueella asuvien henkilöiden määrän välillä on yksi niistä keskeisistä kysymyksistä, joita jatkokehitysprojektissa halutaan selvittää. Projektin aikana tullaan haastattelemaan kaikkien seurakuntien kirkkoherrat, ja muun muassa yhteisen kirkkovaltuuston ja yhteisen kirkkoneuvoston jäsenet tullaan osallistamaan parhaan mahdollisen, kaikkia osapuolia tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi.

Mainittakoon, että rippikoulumaksujen osalta yhteinen kirkkovaltuusto on tehnyt periaatepäätöksen, jonka perusteella rippikoulumaksuissa toteutetaan tasaus seurakuntien kesken vuoden 2023 alusta alkaen. Yksityiskohtainen laskentamenetelmä ja -perusteet määritetään yhteisen kirkkoneuvoston toimesta alkuvuodesta 2023.

”Kolmanneksi Helsingin seurakuntayhtymän yhteinen seurakuntatyö on järjestänyt pääkaupunkiseudun vieraskielistä työtä kotipesäseurakuntamallilla. Kotipesäseurakunta saa talousarvion valmisteluvaiheessa erillisen määrärahan toimintaa varten. Määräraha on 15 100 euroa/kieliryhmä koskien englanninkielistä, kiinankielistä, arabiankielistä, venäjäksiä työtä ja 7 600 koskien vironkielistä työtä. Vironkielisen työn alempaan korvaustasoon ei ole löytynyt tiedossa olevia perusteita.

Erillisen vieraskielisen määrärahan on tarkoitus korvata:

- sisäiset vuokrat vieraskielisen työn käyttämien tilojen osalta
- kirkkoherran ja mahdollisten muiden lähiesihenkilöiden työ seurakunnassa (laskut, hr, työnjohto, ohjausryhmätyö, yhteydenpito taustatahoihin)
- tilojen suntiopalvelut (siivous, avaimet, tilavaraukset)
- työntekijöiden tarvitsemat fasiliteetit (työhuone, laitteet ja välineet)

On täysin selvää, että nykyinen määräraha ei kata toiminnasta seurakunnille aiheutuvia kuluja.

Viimeisen kolmen vuoden aikana on kotipesäseurakuntien ja yhteisen seurakuntatyön välillä määrätietoisesti selkeytetty työnjakoa ja vastuita. Tämä on samalla tehnyt näkyväksi sen työmäärän, joka seurakunnissa tähän työhön kohdistuu.

Herttoniemen seurakunta esittää osaltaan, että mikäli rakenne tulevaisuudessa säilyy kotipesäseurakuntamallina, niin tämän työn osalta korvaus tulisi maksaa kahtena määrärahana:

- sisäisten vuokrien osuus
- muu korvaus, joka käsittää lähijohdon sekä työn tarvitsemat palvelut seurakunnassa

Herttoniemen seurakunta haluaa jatkossa osaltaan tarkentaa, mistä kaikista kuluista arabiankielisen seurakuntatyön kotipesäseurakuntapalvelu tosiasiallisesti muodostuu.

Herttoniemen seurakunta haluaa myös ilmaista, että se arvostaa yhteistyötä ja rinnakkainoloa arabiankielisen seurakuntatyön kanssa ja kokee sen mielekkääksi.”

VASTINE: kts. Kallion seurakunnan vastaavaan lausuntoon annettu vastine.

KALLION SEURAKUNTA

Määrärahojen jakoperusteiden muutos

”Kallion seurakunta pitää tärkeänä, että määrärahojen jakoperusteiden uudistamisesta aloitetaan osana valmistelua myös avoin ja julkinen keskustelu. Kallion seurakunnan näkökulmat uudistusten valmisteluun on ilmaistu Rohkeasti yhdessä -lausunnossa. Ajattelemme, että tässä työssä tulee pitkälti käsiteltyä myös käsityksemme kirkon ja seurakuntien työstä, paikasta ja asemasta sekä se, millaisena ajattelemme yhteiskuntavastuumme hengellisenä toimijana Helsingissä. Emme kannata pelkästään jäsenyysperusteista palvelulaitosta, vaan näemme kirkon tehtävän missionaarisenä toimijana.”

VASTINE: Yhteinen kirkkovaltuusto on päättänyt seurakunnille osoitettavien määrärahojen jakoperusteista vuosille 2023-2025. Vuoden 2024 syksyyn mennessä on tarkoitus laatia esitys siitä, millä perusteilla määrärahajako toteutetaan vuodesta 2026 alkaen. Seurakuntayhtymässä on käynnistetty seurakunnille osoitettavien määrärahojen jakoperusteiden sekä sisäisten vuokrien määräytymisperusteiden jatkokehitysprojekti. Projektin aikana on tarkoitus haastatella kaikkien Helsingin seurakuntien kirkkoherrat heidän ja edustamiensa seurakuntien näkemyksistä tulevaa määrärahajakoa koskien. Kirkkoherrojen haastattelemisen lisäksi yhteisen kirkkovaltuuston jäsenet tullaan osallistamaan asian valmisteluun jo sen varhaisessa vaiheessa, ensimmäisen kerran keväällä 2023. Yhteisen kirkkovaltuuston jäsenten osallistamisen kautta saadaan kaikkien seurakuntien luottamushenkilöiden ääni kuuluviin. Projektin aikana keskustelua jakoperusteista tullaan käymään myös muun muassa kirkkoherrainkokouksessa, yhteisessä kirkkoneuvostossa sekä yhteisen kirkkoneuvoston asettamassa projektin ohjausryhmässä. Tavoitteena on löytää malli, jonka kaikki seurakunnat voisivat kokea omakseen.

Investointiosaan raha saavutettavuuden lisäämiseksi

”Kallion seurakunta esittää, että jatkossa talousarvioon varataan erillinen määräraha kirkkotilojen saavutettavuuden ja esteettömyyden edistämiseen sekä kirkkotilojen monimuotoisuuden lisäämiseen suuruudeltaan esimerkiksi 250 000 euroa. Tämä määräraha voidaan varata nykyistä investointitasoa nostamatta. Katsomme, ettei näiden periaatteellisesti ja toiminnallisesti keskeisten uudistusten aikataulu voi olla riippuvainen kirkon peruskorjaustarpeesta ja aikataulusta. Lisäksi näemme, että avoimuus suhteessa seurakuntiin esimerkiksi tilojen esteettömyyden edistämiseksi tasapuolisesti koko Helsingissä olisi tärkeää.

Kallion seurakuntaneuvosto kysyy, onko nykytilanteessa energiainvestointien taso riittävä. Energiainvestointien määrää ja laajuutta olisi hyvä tarkastella esimerkiksi osana ympäristödiplomin hakuprosessia.”

VASTINE: Helsingin yhteinen kirkkoneuvosto kiittää Kallion seurakuntaa tärkeiden asioiden esiin nostamisesta.

Investointimäärärahojen huomattava väheneminen tulevina vuosina hidastaa kirkkojen peruskorjausten toteutumista jatkossa. Kohdekohtaisia ehdotuksia kirkkotilojen saavutettavuuden, esteettömyyden edistämisen ja kirkkotilojen monimuotoisuuden lisäämiseksi on hyvä tuoda esiin, ja ne ovat ilman muuta tärkeitä tavoitteita. Edellä mainitut muutostyöt kilpailevat tulevina vuosina kuitenkin monen muun toteuttamista odottavan asian kanssa. Esitetyn kaltaiset muutokset kirkoissa edellyttävät niin seurakunnan omaa näkemystä muutostarpeesta kuin suunnitelmia ja usein myös lausuntoja sekä lupia viranomaisilta. Siten toteutusaikataulu tarpeen havaitsemisesta toteutukseen siirtyy helposti yli kalenterivuoden, mikä on haastavaa nykyisessä budjetointikäytännössä. Kustannustehokkain tapa edetä olisi yhdistää toimet mahdollisuuksien mukaan muiden tarpeellisiin samalla kertaa tehtäviin töihin. tuoda esiin, ja ne ovat ilman muuta tärkeitä tavoitteita. Edellä mainitut muutostyöt kilpailevat tulevina vuosina kuitenkin monen muun toteuttamista odottavan asian kanssa. Esitetyn kaltaiset muutokset kirkoissa edellyttävät niin seurakunnan omaa näkemystä muutostarpeesta kuin suunnitelmia ja usein myös lausuntoja sekä lupia viranomaisilta. Siten toteutusaikataulu tarpeen havaitsemisesta toteutukseen siirtyy helposti yli kalenterivuoden, mikä on haastavaa nykyisessä budjetointikäytännössä. Kustannustehokkain tapa edetä olisi yhdistää toimet mahdollisuuksien mukaan muiden tarpeellisiin samalla kertaa tehtäviin töihin.

Investointien ja muutosten kohdistaminen tulee jatkossa kohdistaa entistä kohdennetummin kirkkoihin ja tiloihin, joiden käyttöön ja korjausten jälkeiseen aikaan käyttäjät ovat sitoutuneet pitkäksi ajaksi tulevaisuuteen.

Energiansäästöinvestoinnit ovat yksi keskeinen ja merkittävä investointialue, johon tulisi pystyä kohdentamaan jatkossa nykyistä enemmän investointimäärärahoja. Nykyisellä investointitahdilla emme ole saavuttamassa Hiilineutraali kirkko 2030 – tavoitetta annetussa aikataulussa.

Varainhankinta

”Helsingin seurakuntayhtymän varainhankinnan tehostamiseksi ja kehittämiseksi sekä tavoitetason asettamiseksi ei toimintasuunnitelmaosassa ole esitetty tarpeeksi toimenpiteitä tai mittareita. Tarvitsemme selkeämpää näkyä ja tavoitetilaa sekä monimuotoisia keinoja. Yhtenä mahdollisena varainhankinnan resurssina ovat tilat.

Kallion seurakunta on esittänyt ja uudistaa esityksenä Kallion kirkon tornin avaamisesta maksulliseen vierailukäyttöön. Uskomme, että siihen kohdistuu, Helsingin kaupungin merenpinnasta laskettuna korkeimmalla sijaitsevana rakennuksena, kiinnostusta, joka voisi myös tuloutua euroiksi.”

VASTINE: Yhteinen kirkkoneuvosto tervehtii ilolla Kallion seurakunnan aktiivista otetta Kirkko Helsingissä varainhankinnan kehittämiseksi ja toimintatuottojen lisäämiseksi. Tulevina vuosina toimintatuotot tulevat olemaan entistä keskeisempi osa seurakuntien ja yhteisten palveluiden toiminnan rahoittamista, kirkollisverotulojen alentuessa.

Yhteisissä palveluissa on käynnistetty toimintatuottojen lisäämisen projekti, jossa pyritään jatkokehittämään Rohkeasti yhdessä –ohjelman aikana esiin nousseita ideoita toimintatuottojen lisäämiseksi. Rohkeasti yhdessä –ohjelmassa määritettiin tavoitteeksi toimintatuottojen lisääminen 5,0 milj. eurolla vuoden 2030 loppuun mennessä. Tämä edellyttää meiltä vahvoja ja monipuolisia toimia. Kallion kirkon tornin avaaminen maksulliseen vierailukäyttöön on erittäin hyvä esimerkki

tällaisesta. Kyseinen asia on syytä selvittää vuoden 2023 alkupuolella, nyt kun viranomaistulkinnassa on ilmeisesti tapahtunut merkittävä muutos.

Selvitysprojektin on määrä valmistua kevään 2023 aikana, jonka jälkeen pääsemme pilotoimaan projektissa esiin nousseita ideoita käytännössä.

Vieraskielisen työn määrärahan jakoperusteiden muutos

"Kallion seurakunta haluaa kiinnittää edelleen huomiota vieraskielisen työn rahoittamiseen Helsingin seurakuntayhtymässä. Helsingin seurakuntayhtymän yhteinen seurakuntatyö on järjestänyt pääkaupunkiseudun vieraskielisen työn nk. kotipesäseurakuntamallilla. Kotipesäseurakunta saa talousarvion valmisteluvaiheessa erillisen määrärahan toimintaa varten. Määräraha on 15 100 euroa/kieliryhmä koskien englanninkielistä, kiinankielistä, arabiankielistä, venäjäksiä työtä ja 7 600 koskien vironkielistä työtä. Vironkielisen työn alempaan korvaustasoon ei ole löytynyt tiedossa olevia perusteita.

Erillisen vieraskielisen määrärahan on tarkoitus korvata:

- sisäiset vuokrat vieraskielisen työn käyttämien tilojen osalta
- kirkkoherran ja mahdollisten muiden lähiesihenkilöiden työ seurakunnassa (laskut, hr, työnjohto, ohjausryhmätyö, yhteydenpito taustatahoihin)
- tilojen suntiopalvelut (siivous, avaimet, tilavaraukset)
- työntekijöiden tarvitsemat fasiliteetit (työhuone, laitteet ja välineet)

On täysin selvää, että nykyinen määräraha ei kata toiminnasta seurakunnille aiheutuvia kuluja.

Viimeisen kolmen vuoden aikana on kotipesäseurakuntien ja yhteisen seurakuntatyön välillä määrätietoisesti selkeytetty työnjakoa ja vastuita. Tämä on samalla tehnyt näkyväksi sen työmäärän, joka seurakunnissa tähän työhön kohdistuu.

Kallion seurakunta esittää, että mikäli rakenne tulevaisuudessa säilyy kotipesäseurakuntamallina, niin tämän työn osalta korvaus tulisi maksaa kahtena määrärahana:

- sisäisten vuokrien osuus
- muu korvaus, joka käsittää lähijohdon sekä työn tarvitsemat palvelut seurakunnassa"

VASTINE: Pääkaupunkiseudulla on palkattu työntekijöitä englannin-, kiinan- sekä arabiankielistä työtä varten yhdessä Espoon ja Vantaan seurakuntien kanssa. Tätä työtä koordinoidaan vieraskielisen työn neuvottelukunnassa. Tämän lisäksi Helsingissä on erikseen palkattu työntekijöitä englannin-, viron- sekä venäjänkieliseen työhön. Työntekijät on sijoitettu seurakuntiin ja jonkun kirkkoherran lähijohtajuuteen, siitä syystä, että toimintaan liittyy kiinteästi myös jumalanpalveluksia. Vasta vuonna 2017 ruvettiin maksamaan näille ns. kotipesäseurakunnille erillisen määrärahalisän, joka on hyvin vaatimaton (15.000 € vuodessa). Korvauksesta päätettiin kuin sisäinen vuokra määritettiin toisella tavalla ja taloudellinen tilanne seurakunnissa oli parempi. Seurakuntaneuvosto on oikeassa, että nykyinen määräraha ei kata toiminnasta seurakunnille aiheutuvia kuluja. On syytä pikaisesti ryhtyä selvittämään miten todellisia kustannuksia voi ottaa huomioon koskien vieraskielistä työtä. Koska käynnissä on projekti, joka tutkii seurakunnille osoitettavien määrärahojen jakoperusteet vuosille 2026-2030, on paikallaan, että asia otetaan mukaan tähän projektiin. Asiasta tulee kuitenkin myös tehdä laajempi selvitys, jonka perusteella yhteinen kirkkoneuvosto voi linjata miten vieraskielisen työn kustannukset tulee kattaa tulevaisuudessa.

Nettisivut

”Pidämme toiminnallisesti ja taloudellisesti erittäin tärkeänä, että Helsingin ev.lut. seurakuntien ja seurakuntayhtymän palvelujen ja hallinnon verkkosivu-uudistus saadaan toteutettua, ja sitä varten on talousarviossa varattu määräraha.”

VASTINE: Verkkosivu-uudistus ollaan toteuttamassa suunnitellusti. Rohkeasti yhdessä –ohjelman päätyttyä pääsemme etenemään sivustouudistuksen osalta. Investointirahaa on varattu verkkosivuston uudistamiseen 200 000 euroa vuodelle 2023.

KANNELMÄEN SEURAKUNTA

”Kannelmäen seurakunta on kärsinyt pitkään toimitilojen puutteesta. Kirkon yhteydessä oleva seurakuntakeskus on ollut toimintakiellossa jo useita vuosia.

Seurakunta on esittänyt huolensa asiasta ja sen hitaasta etenemisestä useaan otteeseen. Talousarviossa ei ole nytkään mitään arviota siitä, missä aikataulussa hanke toteutuu, eikä mitään rahoitusvarausta esitetä.

Kannelmäen seurakuntaneuvosto painottaa, että Kannelmäen kirkon seurakuntasiiven epäkuntoisten tilojen tilalle on mitä pikimmin saatava seurakunnalle kunnolliset toimintatilat ja kirkkorakennus saatava arvoiseensa kuntoon. Seurakuntayhtymän on priorisoitava ko. hanketta.”

VASTINE: Kannelmäen kirkon seurakuntasiiven osalta on jatkettu keskusteluja kaavoittajan kanssa. Museo ja kaavottaja edellyttävät, että uuden seurakuntasiiven ilme ja muoto säilyy aiemman laisena. Koska seurakunta tarvitsee vain osan siiven tiloista, on haasteena ollut löytää käyttäjä/vuokralainen lopuille toteutettaville tiloille. Aiemmin esillä olleisiin vanhusten palvelutaloon tai päiväkotiin ei löytynyt kiinnostunutta toimijaa. Nyt suunnittelua viedään eteenpäin esittelemällä kaavoittajalle rakennuksen suunnitelmat siten, että leikkipuiston puoleiseen päähän tulisi seurakuntayhtymän työsuhdeasuntoja. Tältä osin työ on kuitenkin vasta alussa, mutta Kannelmäen seurakunta pidetään tietoisena asioiden etenemisestä. On kaikkien tiedossa, että Kannelmäessä on jouduttu toimimaan väistötiloissa jo aivan liian pitkään.

MALMIN SEURAKUNTA

”Malmin kirkon remontti on seurakunnalle tärkeä sekä toiminnan että talouden kannalta. Kirkon saaminen terveeksi, toimivaksi ja monikäyttöisemmäksi tilaksi on oleellista. Talouden kannalta remontti tarkoittaa huomattavaa kustannusten nousua sisäisissä vuokrissa remontin valmistuttua. Seurakunta valmistautuu remontin jälkeen tapahtuviin tilaluopumisiin, jotta vuokriin menevä kokonaissumma pysyy järkevänä. Tämä kokonaisuus on tärkeää valmistella viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden tiiviissä yhteistyössä.”

VASTINE: Helsingin yhteinen kirkkoneuvosto kiittää Malmin seurakuntaa tärkeiden asioiden esiin nostamisesta lausunnossaan.

Malmin kirkon korjauksen sisältö ja laajuus on kasvanut olennaisesti hankkeen edetessä ja suunnittelun tarkentuessa. Hankkeen enimmäiskustannusarvion korotus on hyväksytty vuonna 2022. Tämän kustannusarvion mukaisten laajentuneiden suunnitteluja pyritään jatkamaan pikaisesti. Nopean suunnittelun jatkamisen mahdollistuu vielä marraskuun 2022 aikana, jos päätöksistä ei valiteta.

Malmin seurakunta on tehnyt pitkän tähtäimen suunnittelua tilatarpeestaan ja tiloista luopumisestaan. Tämä suunnitelma tulee päivittää yhteistyössä seurakunnan kanssa viimeistään silloin kun urakkatarjoukset Malmin kirkon peruskorjauksesta on saatu urakoitsijoilta, jotta valmistelua luovuttavista tiloista ennätetään tehdä mahdollisimman paljon jo ennen seurakunnan tiloista luopumista ja asiat tuoda hyvissä ajoin yhteisesti päätettäviksi.

”Yksittäisenä pienempänä asiana seurakunta toivoo, että seurakuntayhtymän ja seurakuntien nettisivujen uudistus ja toimivan nettisivuston käyttöönotto toteutuu niin pikaisesti kuin se suinkin on mahdollista. Toimimattomat nettisivut tuottavat tällä hetkellä jatkuvaa harmia sekä seurakuntalaisille että työntekijöille.”

VASTINE: Verkkosivu-uudistus ollaan toteuttamassa suunnitellusti. Rohkeasti yhdessä -ohjelman päätyttyä pääsemme etenemään sivustouudistuksen osalta.

”Toinen viestintään liittyvä asia on Kirkko ja kaupunki –median ja erityisesti printtilehden riittävien resurssien turvaaminen. Tutkitusti lehti on hyvin monelle kaupunkilaiselle ainoa linkki seurakuntaan. Paino- ja jakelukulujen noustessa resurssien pitäminen entisellä tasolla ei enää riitä turvaamaan sisällön kehittämistä ja ilmestymistiheyden pysymistä edes nykyisellä tasolla. Seurakunta pitää tärkeänä, että K&K –media on jatkossakin laadultaan korkeatasoinen, ja lehti ilmestyy riittävän usein.”

VASTINE: Kirkko ja kaupungin paino- ja jakelukustannukset ovat nousseet monestakin Kirkko ja kaupunki -mediasta itsestään riippumattomasta syystä. Kustannusnousu on niin suuri, että printtilehti ilmestyy vuonna 2023 vain 18 kertaa tavoitteena olleen 20 numeron sijasta. Tällä on vaikutusta seurakuntien viestintään, esimerkiksi joululehti ilmestyy ensi vuonna jo 7.12. Myös median toimituksellisia kuluja joudutaan leikkaamaan, mikä valitettavasti vaikuttaa myös printin ja verkon kehitystyöhön. Tavoitteena on vuoden 2023 aikana laatia suunnitelma siitä, miten median tulevaisuus kyetään turvaamaan ja ryhtyä myös toimimaan sen mukaisesti.

MUNKKINIEMEN SEURAKUNTA

Munkkiniemen seurakunnan lausunnossaan esiin nostamat huomiot:

1. ”Jokaiselle seurakunnalle olisi taattava käyttöönsä yksi kirkko ja tehtävä se taloudellisesti mahdolliseksi.
2. Tiedolla johtaminen on ulotettava myös määrärahojen jakoperusteisiin: jakoperusteet on tarkistettava nopeutetulla aikataululla ja huomioitava jäsenten yhdenvertainen kohtelu.
3. Seurakuntien toimintaedellytysten turvaaminen edellyttää entistä suurempaa osuutta kokonaismäärärahan jaosta seurakunnissa tehtävälle hengelliselle työlle.”

VASTINE:

Kohta 1: Uusia sisäisten vuokrien määräytymisperusteita laadittaessa pidettiin ensiarvoisen tärkeänä, että sisäiset vuokrat perustuvat jatkossa todellisiin kustannuksiin, jolloin seurakuntien päättäjät näkevät, mitä kukin tila todellisuudessa maksaa. Tämän läpinäkyvyyden tiedostettiin myös ohjaavan seurakuntia vastuullisiin ratkaisuihin tilaluopumisten toteuttamisessa. Aiemmin käytössä ollut sisäisten vuokrien laskentatapa monimutkaisine tasaus- ja tilamäärärahajärjestelmineen oli koettu monella tapaa eriarvoistavaksi. Esimerkkinä mainittakoon, että kyseisessä järjestelmässä myös sellaiset seurakunnat, joiden

toimitiloihin ei oltu tehty vuosiin mitään korjauksia, joutuivat silti maksamaan huomattavia summia erilaisia korjauskustannuksia.

Rohkeasti yhdessä –lausunnoissa oli havaittavissa se virheellinen käsitys, että sisäiset vuokrat olisivat kokonaisuudessaan kasvaneet merkittävästi uudistuksen myötä. Käytännössä sisäiset vuokrat olivat jo aiemminkin vastanneet yhteenlaskettuna eri kiinteistöjen ylläpito- ja korjauskustannuksia, sisältäen myös korjausinvestoinneista tehtävät poistot. Aiemmin käytössä ollut tilamääräraha siirrettiin kokonaisuudessaan seurakunnille jaettavaan määrärahaosuuteen. Näin ollen seurakuntien yhteen laskettu sisäinen vuokra pysyi muuttumattomana, ainoastaan sen jakautuminen eri seurakuntien kesken muuttui vastaamaan todellisuutta.

Meneillään olevassa seurakunnille osoitettavan määrärahan jakoperusteiden sekä sisäisten vuokrien määräytymisperusteiden jatkokehitysprojektissa on yhtenä kokonaisuutena tarkoitus selvittää sitä, tehdäänkö sisäiseen vuokraan mahdollisia huojennuksia esimerkiksi Helsingin tuomiokirkon tai muiden niin sanottujen maamerkkikirkkojen osalta, tai tulisiko kaikkien seurakuntien saada helpotusta sisäisiin vuokriinsa yhden kirkkotilan osalta, joko kokonaan tai osittain. Tärkeää on joka tapauksessa huomata, että mikäli johonkin edellä luetelluista vaihtoehdoista päädytään, tarkoittaa se määrärahojen pienentämisestä toisesta kohtaa – seurakuntayhtymällä ei ole mitään erillistä rahastoa, jolla mahdolliset sisäisten vuokrien huojennukset voitaisiin kattaa. Tärkeintä on löytää järjestelmä, joka toisaalta turvaa seurakuntien toimintaedellytykset, mutta joka toisaalta myös kuvaa todellisuuden mahdollisimman avoimesti ja läpinäkyvästi.

Kohta 2: *kts. Roihuvuoren seurakunnan lausuntoon annettu vastine.*

Kohta 3: *Seurakunnallisen toiminnan, ja seurakuntien toiminta ja niiden edellytykset tulee turvata niin hyvin kuin mahdollista, myös kun yhteiset varat vähenevät. Yhteisesti ei tule hoitaa seurakunnallisia tehtäviä, jos on tehokkaampaa tai käytännöllisempää hoitaa niitä seurakuntatasolla tai rovastikuntatasolla. Jos määrärahoja siirretään seurakuntiin, niin samalla siirtyy myös vastuu vastata uusien toimintojen tai työalojen toteuttamisesta. Seurakuntayhtymän perussäännössä on sovittu niistä tehtävistä, joita hoidetaan yhteisesti. Niiden siirtäminen edellyttää perussäännön muuttamista. Tähän asti on todettu, että joistakin toiminnoista on luovuttava koska niihin ei enää ole varaa. Kehittämällä yhteistyötä ja tekemällä joitakin asioita yhdessä sekä tehostamalla toimintoja (tinkimättä laadusta) on varmasti löydettävissä uusia säästökeinoja. Olisi kuitenkin kohtalokasta luopua esim. oppilaitostyöstä, tai sairaalasielunhoidosta kokonaan.*

”Pidämme tärkeänä, että yhteisten palveluiden tarkennettujen talous- ja toimintasuunnitelmien valmistuessa saisimme selkeää päivitettyä tietoa yhteistoimintaneuvotteluiden jälkeisestä tilanteesta. Toivomme nähtäväksi uutta organisaatiokaaviota yhteisistä palveluista ja selvennystä siihen, mitkä tehtävät ovat pysyviä ja mitkä määräaikaista esimerkiksi jonkin hankkeen myötä. Paljon puhuttu palvelukeskusajattelu sekä seurakuntien ja yhteisten palveluiden luottamuksen rakentaminen lähtee siitä, että puolin ja toisin tiedetään ja tunnetaan, mitä missäkin tehdään.”

VASTINE: Työnjaon selkeys on paitsi keskinäisen luottamuksen myös yksi merkittävimmistä työhyvinvoinnin osatekijöistä. TUTA-neuvotteluiden yhteydessä yhteisten palveluiden päällekkäisiä hallintorakenteita pyrittiin purkamaan ja siten sujuvoittamaan työskentelyä.

Vuoden vaihteessa päättyvän Rohkeasti yhdessä –hankkeen yksi keskeisimpiä jatkoprojekteja on seurakuntien ja yhteisten palvelujen välisen työnjaon tarkastelu ja sitä kautta yhteistyön sujuvoittaminen. Myös jo meneillään oleva CRM-hanke

sekä alkamassa oleva KIPA2 –henkilötietojärjestelmän uudistaminen antavat uusia mahdollisuuksia sujuvoittaa työtä ja tarkastella työnjakoja.

TUTA-neuvotteluiden yhteydessä yhteisten palveluiden organisaatorakenteeseen ja näin muodoin myös organisaatiokaavioon tehtiin tarkennuksia. Tämä materiaali on jo olemassa ja julkaistu. Suurempi käytännön haaste lienee tähän liittyvä viestintä.

OULUNKYLÄN SEURAKUNTA

”Seurakuntaneuvosto esittää toiveen, että lasten musiikkitoimintaa jatkossa tuettaisiin sukupuolesta riippumatta esimerkiksi niin, että myös tytöillä olisi mahdollisuus laulaa korkeatasoisessa kuorossa, jota yhteisistä varoista tuetaan.”

VASTINE: Yhteinen kirkkoneuvosto on tehnyt periaatepäätöksen siitä, että avustuksia tulevaisuudessa jaetaan eri tavalla, kun tähän asti. Tällä hetkellä avustuksia voi saada sekä yleisavustuksina, kuin kirkko soikoon avustuksina, tai erillisinä ykn:n tai yhteisen seurakuntatyön johtajan myöntäminä. Tämän lisäksi myös eri seurakunnat myöntävät avustuksia, osittain samaan musiikkitoimintaan. Seurakuntaneuvoston huomio on tärkeä, ja asia otetaan mukaan uuden avustusjärjestelmän suunnittelussa.

PAKILAN SEURAKUNTA

Työrauha kolmeksi vuodeksi?

”Talouskirjan sivulla kirjoitetaan kohdassa 2. Lähtökohdat seuraavaa: Kun määrärahojen kehys ja jakoperusteet pysyvät nyt määritellyllä tasolla tulevat kolme vuotta, seurakuntien suunnitelmista välittyy tietty pysyvyys ja työrauha vuosikymmenen puoliväliin saakka – niukkuudesta huolimatta.

Tämä ei pidä paikkaansa kaikkien Helsingin seurakuntien osalta. Pakilan seurakunnassa on seuraavien kolmen vuoden aikana mietittävä toiminnan toteuttamista sekä henkilöstön ja rahojen riittävyyttä. Seurakunta joutuu vähentämään henkilöstöä virkojen täyttämättä jättämisillä ja kuluttamaan seurakunnan säästöt toimintakyvyn ylläpitämiseksi. Pakilan seurakunta ei joudu miettimään kirkosta luopumista, mutta tämä kysymys on ajankohtainen osassa seurakunnista, muun muassa Munkkiniemen seurakunta on vaikean päätöksen edessä.”

VASTINE: Pakilan seurakunnan tekemän huomion myötä täsmennetään tekstin ilmaisu kohdan “seurakuntien suunnitelmista välittyy tietty pysyvyys...jne” osalta muotoon “useimpien seurakuntien suunnitelmista välittyy tietty pysyvyys...jne” Uusi muotoilu: Kun määrärahojen kehys ja jakoperusteet pysyvät nyt määritellyllä tasolla tulevat kolme vuotta, useimpien seurakuntien suunnitelmista välittyy tietty pysyvyys ja työrauha vuosikymmenen puoliväliin saakka – niukkuudesta huolimatta.

Seurakunnan perustehtävien hoito

”Pakilan seurakunnassa suurin ongelma näiden tehtävien toteuttamisessa tulevaisuudessa on se, että seurakunnan rippikouluikäluokka pysyy suurena ja henkilöstön määrä vähenee vuosittain. Tätä työtä ei tälläkään hetkellä pystytä toteuttamaan ilman kausityöntekijöitä, mikä lisää henkilöstökuluja vuosittain.

Tulevaisuuden kysymys onkin, onko rippikoulutyön tekemisen tapaa muutettava Pakilan seurakunnassa esimerkiksi vähentämällä leirimuotoisia rippikouluja? Tai

onko leirimaksuja korotettava tulevaisuudessa? Nämä kehityssuunnat eivät ole tavoiteltavia, koska ne lisäävät eriarvoisuutta seurakuntien välillä tärkeän työmuodon toteuttamisessa.

Rippikoulutyötä Helsingissä koskee tällä hetkellä yhteiset periaatteet muun muassa leirien pituudesta. Jos seurakunnan ei ole mahdollista toteuttaa tulevaisuudessa rippikoulutyötä yhteisten periaatteiden mukaisesti, on syytä miettiä nuo periaatteet uudelleen tai sitten miettiä määrärahojen jaossa rippikoulutyön toteuttaminen uudella tavalla.”

VASTINE: Rippikoulutyö kuuluu tärkeimpiin tehtäviin seurakuntatyössä ja sen kehittämiseen tulee varata riittävästi resursseja sekä yhteisessä seurakuntatyössä että seurakunnissa. Uudessa tilanteessa on syytä tarkistaa periaatteita koskien sekä leirien pituutta, että kustannustenjakoa. Leiritoiminta ei ole ilmaista. Ruoka, siivous, kunnossapito, korjaukset jne. maksavat yhä enemmän. Tällä hetkellä kaikki ne kustannukset jotka ylittävät 20 €/vuorokausi/henkilö menee yhteisten palvelujen varoista. Kun vuonna 2011 sovittiin leirien pituudesta ja leirivuorokausien maksusta (siis mitä veloitetaan seurakuntalaisilta) niin todettiin että 20 € olisi oikea summa. Sen jälkeen kaikki kustannukset ovat nousseet, mutta seurakuntia on veloitettu ainoastaan se sovittu seurakuntalasten osa kustannuksista. Olisi varmaan paikallaan päättää onko summa tässä vaiheessa liian pieni, vai pitäisikö leirit olla kokonaan maksuttomia seurakuntalaisille? Tämäkin asia tulisi selvittää yhteistyössä toimintamäärärahojen jakoperiaatteita tutkivan ryhmän kanssa. Miten kustannuksia jaetaan kiinteistötoimen, yhteisen seurakuntatyön sekä seurakuntien välillä tulee ratkaista suunnittelukaudella 2023-2025.

”Rahanjaossa pitäisi huomioida se, että seurakunnallisen toiminnan painopiste (rippikoulut, toimitukset, kokoava toiminta ym.) painottuvat alueille, joissa kirkkoon kuulumisen aste on korkea. Jos seurakunnan lapsikerhoon on tulijoita, sen järjestämiseen pitää olla varaa. Jos rippikouluihin on tulijoita, pitää olla työntekijöitä sen toteuttamiseen.

Munkkiniemen seurakuntaneuvosto kiinnittää myös huomiota lausunnossaan siihen, miten seurakunnat pystyvät hoitamaan tulevaisuudessa perustyönsä ja palvelemaan alueen asukkaita ja edellyttää yhteistä kirkkovaltuustoa keskustelemaan taloudellisista minimiedellytyksistä, joilla perustyö ja palvelut turvataan jatkossa. Pakilan seurakuntaneuvosto edellyttää myös tätä keskustelua yhteiseltä kirkkovaltuustolta.”

VASTINE: Yhteinen kirkkovaltuusto on päättänyt seurakunnille osoitettavien määrärahojen jakoperusteista sekä sisäisten vuokrien määräytymisperusteista vuosille 2023-2025. Päätösesityksen taustalla oli laaja, noin vuoden mittainen selvitys, osana Rohkeasti yhdessä –ohjelman toimintaedellytysten turvaamisen osaohjelmaa. Työskentelyn aikana osallistettiin seurakuntien ja yhteisten palveluiden luottamushenkilöitä ja työntekijöitä. Tarkastelussa olivat seurakunnan jäsenet – seurakunnan alueella asuvat –painotuksen lisäksi muun muassa juuri erilaisten toimintamuotojen toteuttamismahdollisuudet ja niiden turvaaminen. Yhtenä vaihtoehtona määrärahaajaossa tarkasteltiin myös mallia, jossa kaikille seurakunnille olisi osoitettu tietty kiinteä määrärahaosuus, perustyön turvaamiseksi, ja loppuosa olisi jaettu erillisillä jakoperusteilla. Tämä malli ei kuitenkaan saanut laajempaa kannatusta.

Määrärahaajaon osalta pyrkimyksenä oli löytää malli, jonka kaikki seurakunnat voisivat hyväksyä – kyseessä on siis ehdottomasti kompromissi, seurakuntien näkemykset erosivat muun muassa painotusprosenttien osalta merkittävästi.

Yhteisissä palveluissa on käynnistetty seurakunnille osoitettavien määrärahojen sekä sisäisten vuokrien määräytymisperusteiden jatkokehitysprojekti, jonka lopputuloksena on laatia ehdotus määrärahojen jakoperusteista vuosiksi 2026-

2030. *Painotus jäsenmäärän ja seurakuntien alueella asuvien henkilöiden määrän välillä on yksi niistä keskeisistä kysymyksistä, joita jatkokehitysprojektissa halutaan selvittää. Projektin aikana tullaan haastattelemaan kaikkien seurakuntien kirkkoherrat, ja muun muassa yhteisen kirkkovaltuuston ja yhteisen kirkkoneuvoston jäsenet tullaan osallistamaan parhaan mahdollisen, kaikkia osapuolia tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi. Yhteinen kirkkovaltuusto tullaan osallistamaan myös keskusteluun Pakilan seurakunnan esiin nostamista seurakuntien taloudellisista minimiedellytyksistä.*

Lapsivaikutusten arviointi

”Pakilan seurakunnan ikäjakaumassa painottuu lapset ja nuoret. Lapsi- ja nuorisotyö tarvitsee työntekijäresurssia vastuu- ja turvallisuuskysymysten vuoksi. Pakilan seurakunnassa lapsi- ja nuorisotyö tarvitsisi työntekijäresurssia tällä hetkellä enemmän kuin määrärahat antavat myöden. Määrärahojen jakoperusteissa on epäonnistuttu myös siinä, että lapsivaikutusten arviointi on sivuutettu.

Pakilan seurakunnassa lapsivaikutukset tulevat olemaan hyvin suuret ja kauaskantoiset nykyisellä määrärahojen jakoperiaatteella.”

VASTINE: Seurakunnille osoitettavien määrärahojen jakoperusteita sekä sisäisten vuokrien määräytymisperusteita valmisteltaessa niiden vaikutukset lapsiin ja nuoriin olivat aktiivisesti tarkastelussa. Määrärahajakoon haluttiin myös aiemman käytännön mukaisesti rakentaa sisään erillinen painotus, joka tukee taloudellisesti niitä seurakuntia, joissa lasten ja nuorten osuus on huomattava. Aiemmassa mallissa ikäpainotuksena oli ollut 0-18 –vuotiaat, mutta nyt painotus haluttiin laajentaa myös nuoriin aikuisiin (0-29 –vuotiaat). Yhteinen kirkkovaltuusto päätti kuitenkin lopulta pitää ikäpainotuksen aiemmin käytössä olleella tasolla, eli 0-18 –vuotiaissa.

Ikäpainotuksen lisäksi määrärahajakoa ja sisäisten vuokrien määräytymisperusteita valmisteltaessa laadittiin perusteellinen lapsivaikutusten arviointiselvitys, joka toimitettiin myös yhteiselle kirkkovaltuustolle päätöksenteon tueksi. Yhteinen kirkkoneuvosto näkee, että lapsivaikutusten arviointia ei näin ollen ole sivuutettu kyseisessä päätöskokonaisuudessa.

Alueella asuvien määrän painottaminen rahanjaossa

”Alueeltamme kerättävä todellinen verokertymä on merkittävästi keskiarvoa suurempi. Pakilan seurakunta on alue, jossa on paljon hävittävää. Jos seurakuntamme jäsenmäärä laskee lähelle Helsingin yleistä keskiarvoa menetykset verokertymässä ovat selvästi keskiarvoja suurempia. Siksi osaluokkien etu on myös kokonaisuuden etu.

Jos alueella asuvien määrä vaikuttaa enenevässä määrin rahanjaossa, vaikuttaa se korkea jäsenprosenttisten seurakuntien määrärahoihin rankasti. Jos määrärahanjaossa painotetaan alueella asuvien määrää, tulisi tästä rahaosuudesta tehdä raportit rahojen käytöstä ja niistä projekteista, joihin rahoja on käytetty. Tätä osuutta ei tulisi käyttää seurakunnan perustehtävien hoitamiseen.”

VASTINE: Seurakunnille osoitettavien määrärahojen jakoperusteita valmisteltaessa Rohkeasti yhdessä –ohjelman aikana seurakuntia, niiden luottamushenkilöitä ja työntekijöitä osallistettiin laajasti muun muassa juuri määrärahajakoon liittyvän painotuskysymyksen osalta. Helsingin seurakuntien näkemykset eroavat kyseisessä kysymyksessä olennaisesti toisistaan. Osa seurakunnista piti aiemmin käytössä ollutta painotusta (70 % seurakunnan jäsenet, 30 % seurakunnan alueella asuvat) hyvänä, osa halusi nostaa jäsenpainotuksen maksimiin ja osa puolestaan

korostaa seurakunnan alueella asuvien henkilöiden määrää nykyistä huomattavasti enemmän. Kaikille näkökulmille on perustelunsa, ja kunkin seurakunnan näkemys pohjaa luonnollisesti juuri kyseisen seurakunnan realiteetteihin.

Pakilan seurakunnan ajatus siitä, että seurakuntien alueella asuvien henkilöiden määrän perusteella saadusta määrärahaosuudesta laadittaisiin erillinen raportti, on toki mahdollinen, mutta se edellyttää seurakuntien omaa suostumista / halukkuutta raportin laadintaan. Yhteinen kirkkovaltuusto päättää määrärahojen jaosta ja siihen sovellettavista perusteista, mutta se ei kirkkolainsäädännön perusteella voi ohjata seurakuntia siinä, miten seurakunnat heille osoitetut rahat käyttävät. Seurakunnat päättävät yksiselitteisesti itse heille osoitettujen määrärahojen käytöstä. Näin ollen esimerkiksi yhteisen kirkkovaltuuston ohjeistus siitä, että tiettyä määrärahaosuutta ei voi käyttää seurakunnan perustehtävän hoitamiseen, ei ole mahdollinen (pois lukien tilanne, jossa yhteinen kirkkovaltuusto myöntää erillismäärärahan tiettyä hanketta / projektia tms. tarkoitusta varten).

ROIHUVUOREN SEURAKUNTA

”Roihuvuoren seurakunnan seurakuntaneuvosto ei vastusta Helsingin seurakuntayhtymän vuosien 2023-2025 toiminta- ja taloussuunnitelman sekä talousarvioehdotuksen 2023 hyväksymistä, mutta pitää välttämättömänä, että YKN selvittää ja korjaa seurakuntien määrärahojen jakoperusteisiin ja sisäisten vuokrien määräytymiseen liittyvät ongelmat jo vuoden 2024 talousarvion valmistelun pohjaksi.”

VASTINE: Yhteinen kirkkoneuvosto haluaa kiittää Roihuvuoren seurakuntaa kattavista laskelmista ja perusteluista seurakunnan näkemyksen tueksi koskien seurakunnille osoitettavien määrärahojen jakoperusteita sekä sisäisten vuokrien määräytymisperusteita.

Yhteinen kirkkovaltuusto on päättänyt seurakunnille osoitettavien määrärahojen jakoperusteista sekä sisäisten vuokrien määräytymisperusteista vuosille 2023-2025. Päätösesityksen taustalla oli laaja, noin vuoden mittainen selvitys, osana Rohkeasti yhdessä –ohjelman toimintaedellytysten turvaamisen osaohjelmaa. Työskentelyn aikana osallistettiin seurakuntien ja yhteisten palveluiden luottamushenkilöitä ja työntekijöitä. Määrärahaosajon osalta pyrkimyksenä oli löytää malli, jonka kaikki seurakunnat voisivat hyväksyä – kyseessä on siis ehdottomasti kompromissi, seurakuntien näkemykset erosivat juuri tässä esiin nostettujen painotusprosenttien osalta merkittävästi.

Yhteisissä palveluissa on käynnistetty seurakunnille osoitettavien määrärahojen sekä sisäisten vuokrien määräytymisperusteiden jatkokehitysprojekti, jonka lopputuloksena on laatia ehdotus määrärahojen jakoperusteista vuosiksi 2026-2030. Painotus jäsenmäärän ja seurakuntien alueella asuvien henkilöiden määrän välillä on yksi niistä keskeisistä kysymyksistä, joita jatkokehitysprojektissa halutaan selvittää. Projektin aikana tullaan haastattelemaan kaikkien seurakuntien kirkkoherrat, ja muun muassa yhteisen kirkkovaltuuston ja yhteisen kirkkoneuvoston jäsenet tullaan osallistamaan parhaan mahdollisen, kaikkia osapuolia tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi.

Yhteinen kirkkoneuvosto ymmärtää Roihuvuoren seurakunnan toiveen selvitysprojektin kiirehtimisestä. Tässä yhteydessä on kuitenkin tärkeää huomata, että objektiivisen esityksen laatimiseksi on ensiarvoisen tärkeää, että selvitysprojektissa saadaan tarkasteltua myös uuden mallin ensimmäisen vuoden (vuosi 2023) toteuma – pelkät talousarvioluvut eivät valitettavasti kerro koko totuutta uuden mallin todellisista vaikutuksista kunkin seurakunnan talouteen. Vuoden 2023 tilinpäätösluvut saadaan helmi-maaliskuussa 2024. Vastaavasti sisäisen vuokran näkökulmasta on tärkeää tarkastella vuoden 2023 sisäisten

vuokrien lisäksi myös se, miten sisäiset vuokrat tulevat muodostumaan vuodelle 2024. Erityisesti suuremmat korjausinvestoinnit vaikuttavat olennaisesti sisäisiin vuokriin ja saavat aikaan niissä myös vuosittaista vaihtelua.

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti määrärahojen jaosta ja sisäisten vuokrien määräytymisperusteista tarkoituksella kolmen vuoden ajanjaksolle kerralla, jolloin jatkokehityksen pohjaksi saadaan riittävästi tutkimusaineistoa toteutumien kautta. Yhtä lailla tärkeä syy kolmivuotisen päätöksen taustalla oli se, että seurakuntien talouden suunnitelmallisuuden näkökulmasta on olennaisen tärkeää, että samoja periaatteita sovelletaan useamman vuoden ajan. Muussa tapauksessa päätöksenteosta ja myös taloussuunnittelusta tulisi poukkoilevaa, eivätkä seurakuntien päättäjät voisi käytännössä tehdä mitään pitkän / keskipitkän aikavälin suunnitelmia. Tällainen suunnitelmallisuus on elintärkeää erityisesti tilanteessa, jossa kokonaismäärärahojen voidaan nähdä alenevan merkittävästi tulevien vuosien aikana.

TUOMIOKIRKKOSEURAKUNTA

”Seurakuntataloudet saavat valtiolta rahoitusta eräisiin laissa säädettyihin yhteiskunnallisiin tehtäviin. Näitä ovat mm. kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpito. Näihin yhteiskunnallisiin tehtäviin voi lisätä myös valtiollisen ja yliopistollisen yhteistyön. Kun kirkolliskokous marraskuussa jakaa tämän tuen seurakuntatalouksille, Helsingin tuomiokirkkoseurakunta toivoo yhtymässä huomioitavan erityisesti ne seurakunnat, joilla on kulttuurihistoriallisia, suojeltuja ja vaikeasti muuksi tilaksi muutettavia suuria rakennuksia alueellaan tai toiminnassa vahvasti mukana myös yhteiskunnallinen / valtiollinen ulottuvuus.”

VASTINE: Helsingin yhteinen kirkkoneuvosto kiittää Tuomiokirkkoseurakuntaa tärkeiden asioiden esiin nostamisesta lausunnossaan.

Helsingin seurakuntayhtymän yhteisissä palveluissa on tehty määrävälein sisäistä laskentaa valtion myöntämän rahoituksen kohdistukseen ja sen jakautumiseen niin hautaustoimen, keskusrekisterin kuin suojeltavien rakennusten ja valtiollisten tilaisuuksien järjestämisen osalta. Tätä tarkastelua on erityisen tärkeää jatkaa ja kehittää erityisesti nyt, kun käytettävissä olevat investointimäärärahat ovat merkittävästi vähenemässä. Tätä laskentaa ja rahoituksen kohdentumisen periaatteita on syytä käydä läpi ja arvioida tulevaisuudessa yhdessä Tuomiokirkkoseurakunnan kuin muidenkin rahoituksen piirissä olevien toimijoiden kanssa.

”Tuomiokirkkoseurakunta ei anonut vuodelle 2023 yleisavustusta Via Crucis ry:n pääsiäisvaellustuotantoon, koska koronan vuoksi rahaa on jäänyt säästöön edellisiltä kausilta. Mikäli tätä ekumeenista kristillistä traditiota Helsingissä (ainut pohjoismaissa) halutaan jatkaa, siihen tulisi tulevaisuudessa löytyä yhteinen rahoitus, toteutus ja vastuunkanto.”

VASTINE: Pääsiäisvaelluksesta on tullut tärkeä traditio Helsingissä ja tulevaisuudessakin toimintaa tulee suunnitella ja rahoittaa yhteistyönä. Yhteinen kirkkoneuvosto on päättänyt, että nykyisestä avustusmallista (yleisavustuksia) luovutaan, ja sen tilalle tulee uusi, sopimus pohjainen, malli jonka mukaan yhteinen kirkkoneuvosto voi osallistua tärkeiden tapahtumien rahoitukseen.

VUOSAAREN SEURAKUNTA

”Vuosaaren kirkko kaipaa pikaista remonttia, sillä osa seurakuntalaisista ja työntekijöistä ei pysty olemaan kirkolla sen huonon sisäilman takia. On itsestään selvää, että työ- ja asiakastilojen tulee olla sellaiset, että kaikki pystyvät toimimaan siellä sairastumatta. Vuosaaren kirkkoon keskittyy entistä enemmän toimintaa, koska seurakuntamme on luopunut lyhyessä ajassa jopa kuudesta tilastaan. Meillä ei ole enää mahdollista osoittaa oireileville työntekijöille korvaavia tiloja.

Vastuu siitä, että kukaan ei sairastuisi vakavasti sisäilmaongelmiemme johdosta, on työnantajalla. Koska Vuosaaren seurakuntaneuvostolla ei ole päätösvaltaa eikä resursseja aloittaa remonttia, vastuu huonon sisäilman takia kirkolla sairastuvista on tästä johtuen niillä, joilla on valta tuoda asia päätettäväksi ja niillä, joilla on valta asiasta päättää. Toivomme siis, että Vuosaaren kirkon remontti aloitetaan 2023 kuten meille on aiemmin luvattu. Remontin viivästyminen toisi vakavan terveyshaitan lisäksi Kirkolle Helsingissä varmasti myös mainehaittaa, sillä se osoittaisi piittaamattomuutta niin kirkossa kävijöitä kuin työntekijöitä kohtaan.”

VASTINE: Päättäessään Malmin kirkon peruskorjauksen enimmäiskustannusavion 9.6.2022 yhteinen kirkkovaltuusto edellytti, että ennen seuraavan ison korjauksen tai peruskorjauksen päätöksentekoon tuomista tulee yhteiselle kirkkovaltuustolle antaa mahdollisuus vaikuttaa hankkeiden järjestyksen priorisointiin. Tämän mahdollistamiseksi on nyt käynnissä laajempi kohteiden kuntoarviointi, jotta saamme päättäjillemme tarkasteltavaksi materiaalia tätä priorisointityötä varten. Hankkeiden priorisointi viedään päätöksentekoon vuoden 2023 alkupuoliskolla, minkä jälkeen on tiedossa, missä järjestyksessä tulevia hankkeita ryhdytään suunnittelemaan ja toteuttamaan.

MATTEUS FÖRSAMLING

”Ersättningarna till hemförsamlingarna som härbärgerar arbete i språkgemenskaper (för Matteus del både det engelska och det ryska) borde ersättas så att de täcker utgifter, hyror och arbetsinsatser. Detta är mycket viktigt för att motivera ett sådant extra ansvar.

Församlingsrådet kompletterade sitt utlåtande genom att ställa sig bakom följande utlåtande som initierats av kyrkoherdarna i de församlingar som fungerar som hemförsamlingar för språkgemenskaper, dvs, Kallion seurakunta, Herttoniemen seurakunta och Matteus församling.

Helsingin seurakuntayhtymän yhteinen seurakuntatyö on järjestänyt pääkaupunkiseudun vieraskielistä työtä kotipesäseurakuntamallilla. Kotipesäseurakunta saa talousarvion valmisteluvaiheessa erillisen määrärahan toimintaa varten. Määräraha on 15 100 euroa/kieliryhmä koskien englanninkielistä, kiinankielistä, arabiankielistä, venäjäksiä työtä ja 7 600 koskien vironkielistä työtä. Vironkielisen työn alempaan korvaustasoon ei ole löytynyt tiedossa olevia perusteita.

Erillisen vieraskielisen määrärahan on tarkoitus korvata:

- sisäiset vuokrat vieraskielisen työn käyttämien tilojen osalta
- kirkkoherran ja mahdollisten muiden lähiesihenkilöiden työ seurakunnassa (laskut, hr, työnjohto, ohjausryhmätyö, yhteydenpito taustatahoin)
- tilojen suntuopalvelut (siivous, avaimet, tilavaraukset)
- työntekijöiden tarvitsemat fasilitetit (työhuone, laitteet ja välineet)

On täysin selvää, että nykyinen määräraha ei kata toiminnasta seurakunnille aiheutuvia kuluja.

Viimeisen kolmen vuoden aikana on kotipesäseurakuntien ja yhteisen seurakuntatyön välillä määrätietoisesti selkeytetty työnjakoa ja vastuita (liite 1). Tämä on samalla tehnyt näkyväksi sen työmäärän, joka seurakunnissa tähän työhön kohdistuu.

Me kotipesäseurakuntien kirkkoherrat esitämme, että mikäli rakenne tulevaisuudessa säilyy kotipesäseurakuntamallina, niin tämän työn osalta korvaus tulisi maksaa kahtena määrärahana:

- sisäisten vuokrien osuus (toiminnan tarvitsemista tiloista seurakunnan ei pidä maksaa vuokraa tai vuokra korvataan seurakunnalle)
- muu korvaus, joka käsittää lähijohdon sekä työn tarvitsemat palvelut seurakunnassa

Korvaustasoa on nostettava nykyisestä jo vuosia voimassa olleesta tasosta merkittävästi.”

VASTINE: Arbetet för olika språkgemenskaper i huvudstadsregionen sköts genom att man tillsammans med Esbo och Vanda kyrkliga samfundigheter har anställt personal för det engelska, kinesiska samt arabiska arbetet. Det här arbetet koordineras i delegationen för språkgemenskaper. Därtill har Helsingfors anställt personal för arbetet på engelska, estniska och ryska.

Personalen är placerad i församlingar och är underställd någon av kyrkoherdarna eftersom gudstjänstlivet ingår som en väsentlig del i verksamheten. År 2017 började man betala ut en ersättning åt de församlingar som fungerar som hemförsamlingar. Summan är rätt anspråkslös (15.000 €) Besluten om ersättningen fattades när den interna hyran fastställdes enligt andra kriterier och när det ekonomiska läget var betydligt bättre i församlingarna. Församlingsrådet har rätt i att den nuvarande ersättningen inte täcker de utgifter som församlingen har av verksamheten. Av den anledningen är det skäl att så snart som möjligt utreda hur de verkliga kostnaderna kan beaktas när det gäller språkgemenskapernas verksamhet. Eftersom det pågår ett projekt med uppgift att utreda fördelningen av verksamhetsanslagen, är det på sin plats att frågan inkluderas i detta projekt. Samtidigt gör också en mera omfattande utredning göras, som kan användas som grund för gemensamma kyrkorådets riktlinjer gällande språkgemenskapernas finansiering i framtiden.

”Den planerade ersättningen för konfirmander som deltar i konfirmandundervisning i annan än egen församling är mycket välkommen och motiverad. Ett gemensamt beslut bör fattas om en rimlig ersättning per konfirmand, så att det inte uppstår stridigheter vid fakturering mellan församlingarna.”

VASTINE: Gemensamma kyrkorådet är glad för att höra att gemensamma kyrkofullmäktiges beslut om ersättningen gällande konfirmandundervisning är välkommen. Detaljerna om hur ersättningen skall räknas och faktureras är ännu under planering i ekonomikontoret. Ett förslag om faktureringsprinciperna skall behandlas i gemensamma kyrkorådet i början av året 2023.

”För Matteus församling är det oerhört viktigt att verksamheten på Lekholmen fortsättningsvis kan fungera som ett svenskt rum. Samarbetet mellan de svenska

församlingarna kring Lekholmen är något vi vill satsa på särskilt med tanke på barnen och de unga i församlingarna.”

VASTINE: Helsingin yhteinen kirkkoneuvosto kiittää Matteus församlingia tärkeiden asioiden esiin nostamisesta.

Seurakuntien ja yhteisten palveluiden kannalta tarpeettomista tai kustannuksiltaan liian kalliista tiloista luopumiseksi on laadittu lista osana Rohkeasti yhdessä – ohjelmaa. Nyt on tärkeätä panostaa resursseja näistä kohteista luopumisen toteuttamiseen, mikä on aikaa ja resursseja sitova tehtävä. Käyttäjät saavuttavat säästöä luopumalla em. tiloista. Luopumisista saatavat myyntitulot on budjetoitu talouden tasapainotusohjelman yhteydessä käytettävän yhtymän omistuksessa ja käyttöön jäävien tilojen ja kiinteistöjen investointeihin tulevina vuosina kokonaisinvestointimäärärahan voimakkaasti vähentyessä.

Lekholmenin tulevaisuudesta päättäminen kuuluu osana käynnissä olevaan leirikeskusten tulevaisuutta käsittelevään tarkasteluun. Investointimäärärahojen supistamispäätöksellä on vaikutuksia myös leirikeskuksiin, ja on tärkeää tarkastella eri kohteiden leiritoiminnan jatkumisen edellyttämiä investointeja osana tätä prosessia. Lekholmenin käytön jatkuminen edellyttää mm. jätevesien nykyistä parempaa käsittelyä, missä varteenotettavana vaihtoehtona on suunnitteilla oleva meriviemäri, sekä päämajoitusrakennusten (rakennukset 20 ja 21) uusimista. Näiden investointien kanssa vaihtoehtoisina määrärahojen investointikohteina ovat useiden seurakuntien pääkirkkojen peruskorjaukset, joista osa on jo todettu kiireelliseksi. Mukana on myös kohde, jossa seurakunta on joutunut olemaan väistössä tähän mennessä jo useamman vuoden muuttaen välillä väistötilasta toiseen. Merkittäviin investointeihin ja niiden toteutusjärjestykseen ottavat kantaa vuoden 2023 ensipuoliskolla uudet valittavat yhteisen kirkkoneuvoston ja yhteisen kirkkovaltuuston jäsenet kesällä 2022 tekemänsä päätöksen mukaisesti.

PETRUS FÖRSAMLING

Om Petruskyrkan (Maunulan kirkko)

”Kyrkobyggnanden har behov av reparationer som inkluderats i tidigare investeringsplaner, så som ventilationssystem och yttertak. I investeringsplanen för 2023-2025 är kyrkans reparationer helt strukna. Petrus församling anser att nödvändiga renoveringar i kyrkan behöver genomföras för att förhindra skador på byggnaden. Att ventilationssystemet fungerar bristfälligt påverkar även arbetshälsan.”

VASTINE: Päättäessään Malmin kirkon peruskorjauksen enimmäiskustannusavion 9.6.2022 yhteinen kirkkovaltuusto edellytti, että ennen seuraavan ison korjauksen tai peruskorjauksen päätöksentekoon tuomista tulee yhteiselle kirkkovaltuustolle antaa mahdollisuus vaikuttaa hankkeiden järjestyksen priorisointiin. Tämän mahdollistamiseksi on nyt käynnissä laajempi kohteiden kuntoarviointi, jotta saamme päättäjillemme tarkasteltavaksi materiaalia tätä priorisointityötä varten. Hankkeiden priorisointi viedään päätöksentekoon vuoden 2023 alkupuoliskolla, minkä jälkeen on tiedossa, missä järjestyksessä tulevia hankkeita ryhdytään suunnittelemaan ja toteuttamaan. Maunulan kirkon korjaustarpeet ja niiden kiireellisyys on tiedostettu kiinteistöosastolla.

Om Kyrkpressen

”Församlingrådet i Petrus församling anser att Kyrkpressen är en livsviktig del för de svenska församlingarna i Helsingfors. Vi anser att vid jämförelse av hur mycket budgetmedel Helsingfors kyrkliga samfällighet använder per medlem för media, så bör i jämförelsetalet i vad svensk och finsk mediakommunikation kostar per medlem också räknas med vad julradion och övriga finska informationssatsningar kostar. I ljuset av det är satsningen på Kyrkpressen mycket måttlig, och borde fortsätta på nuvarande nivå.”

VASTINE: Inbesparingarna gällande Kyrkpressen hör samman med de i höstas avslutade omställningsförhandlingarna. Förhandlingarna har också redan förts och avslutats med Kyrkpressen. Det nya avtalet gällande tidningen kommer upp för behandling vid gemensamma kyrkofullmäktiges följande sammanträde. De beräkningsgrunder som ni lyfter fram är förståeliga, men många svåra beslut fattades i samband med omställningsförhandlingarna. Kyrkpressen kostar även i fortsättningen lite mer per församlingsmedlem jämfört med tidningen Kirkko ja kaupunkis pris per medlem. Även i fortsättningen produceras också annan svenskspråkig kommunikation, utöver Kyrkpressen, för de svenskspråkiga medlemmarna, så som välkomstpaketet som skickas till alla nyinflyttade, julkalendern, Enbart det bästa för lillen-produkterna m.m.

Om fastighetsavdelningens resurser

”I verksamhets- och ekonomiplanen ingår många investeringsprojekt. Samtidigt är reparationsbehoven stora. Församlingrådet föreslår att samfälligheten utreder möjligheterna att göra tilläggsanställningar på fastighetsavdelningen för att säkra att investerings-, reparations- och försäljningsarbeten går vidare i rask takt.”

VASTINE: Kiinteistöosasto on selvittänyt mahdollisuutta käynnistää Maunula kirkon korjaustyöt ulkopuolisen konsultin vetämänä. Töiden haastavuuden ja laajuuden ennalta määrittämisen vaikeuden vuoksi tätä vaihtoehto ei tue korjauksen onnistumista, minkä vuoksi hankkeen vetäjä pyritään nimeämään vuoden 2023 alussa kiinteistöosaston sisältä.

Om nedskärningar

”Församlingrådet i Petrus församling vill fästa uppmärksamhet vid personalstyrkans utveckling de kommande åren. Samfällighetens personalstyrkans kommer att minska med 116,4 årsverken. Av detta sker en väldigt stor del antingen i församlingar (cirka hälften) eller inom fastighets- och gravvården. Även övriga funktioner inom de gemensamma kunde minska i samma proportion.”

VASTINE: Att per se endast jämföra siffror kan leda till alltför grova generaliseringar och – i värsta fall – felaktiga slutsatser. Omställningsbesluten inom de gemensamma tjänsterna innebar en personalminskning motsvarande 45 årsverken. I stället för att jämföra antalet årsverken vore det väsentligt att koncentrera sig på vad man vill uppnå och vilka arbets-/uppgiftsarrangemang som behövs för att nå de uppställda målen. Ett centralt projekt som är en direkt följd av Modigt tillsammans –processen inleds i början av 2023, då vi ser över arbetsfördelningen mellan församlingarna och de gemensamma tjänsterna. Projektet leds av direktören för samfälligheten.

***

Talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma

Kirkkojärjestyksen mukaan jokaista varainhoitovuotta varten seurakuntayhtymän on viimeistään edellisen vuoden joulukuussa hyväksyttävä talousarvio. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä yhteisen kirkkovaltuuston on hyväksyttävä myös vähintään kolmea vuotta koskeva toiminta- ja taloussuunnitelma. Talousarviossa sekä toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään seurakuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset seurakuntayhtymän yhteisten palveluiden ja seurakuntien tehtävien hoitamiseen turvataan.

Kirkkojärjestyksessä säädetään lisäksi, että talousarvioon on otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarvioissa on osoitettava myös taloudellisen tuloksen muodostuminen ja seurakunnan rahoitustarpeen kattaminen. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä. Helsingin seurakuntayhtymän talousarvio on laadittu osittain brutto- ja osittain nettoperiaatteen mukaan. Toimintasuunnitelmien perustana on Helsingin seurakuntayhtymän strategia Rohkeasti yhdessä.

Talousarviossa on yleisperusteluiden lisäksi käyttötalousosa, tuloslaskelmaosa, investointiosa ja rahoitusosa.

Esitys vuoden 2023 talousarvioksi ja vuosien 2023–2025 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi esitetään liitteenä

Käyttötalousosa

Talousarvion käyttötalousosassa asetetaan toiminnalliset tavoitteet ja myönnetään määrärahat niiden toteuttamiseksi yhteiselle hallinnolle, seurakunnille (seurakunnallinen toiminta), yhteisen seurakuntatyön osastoille, viestinnälle, mediatoimitukselle ja avustuksille (yhteiset seurakunnalliset tehtävät), ympäristö- ja hautaustoimelle sekä kiinteistötoimelle.

Kirkkoneuvosto antoi huhtikuussa käyttötalouden määrärahaehykset. Kokonaissumma on 76,6 miljoonaa euroa, jonka yhteinen kirkkovaltuusto päätti 9.12.2021 ja sama summa on myös vuosina 2024 ja 2025. Yhteinen kirkkoneuvosto päätti kokouksessaan 20.10.2022 poiketa päätöksestä koskien kokonaismäärärahan suuruutta vuoden 2023 siltä osin, että yhteisten palveluiden talousarviokehukseen lisättiin 1,2 milj. euron kertaluonteinen korotus vuodelle 2023. Syynä korotukselle olivat vuoden 2022 aikana merkittävästi kohonneet energiakustannukset (kts. selostusosan kohta Muutokset yhteisten palveluiden määrärahoissa).

Määräraha (ilman vuoden 2023 1,2 milj. euron kertaluonteista lisämäärärahaa) on 6,7 miljoonaa euroa ja 8,0 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2022. Käyttötalousmenojen leikkaus seurakunnille on 5,9 prosenttia ja yhteisille palveluille 10,8 prosenttia. Lisäksi tarveharkintaisia määrärahoja leikataan 1,7 %. Lisäksi yhteinen kirkkovaltuusto päätti 27.1.2022 seurakuntien määrärahojen jakoperusteet.

Kokonaismäärärahan jakautuminen vuonna 2023 (ilman vuoden 2023 1,2 milj. euron kertaluonteista lisämäärärahaa)

<i>milj. euroa</i>	palkka- ja toiminta- määrärahat	suoritus- lisät	vieraskieli -sen työn lisä	käyttö- talous yhteensä	%-osuus
Seurakunnat	41,197	0,380	0,068	41,645	54,4 %
Yhteiset palvelut	33,073	0,228		33,301	43,5 %
Tarveharkintainen mr.	1,608			1,608	2,1 %

yhteensä	75,878	0,568	0,068	76,554
----------	--------	-------	-------	--------

Vieraskielisen työn 68 000 euron suuruinen erityismääräraha jakautuu seuraavasti: Matteus församling 30 200 euroa englannin- ja venäjänkieliselle työlle, Herttoniemen seurakunta 15 100 euroa arabiankieliselle työlle ja Kallion seurakunta 22 700 euroa kiinän- ja vironkieliselle työlle.

Käyttötalouden määräraha 76,6 miljoonaa euroa jaetaan seuraavina kahtena vuotena seuraavasti

- Vuonna 2024: seurakunnat 54,90 %, yhteiset palvelut 43,00 % ja tarveharkintainen määräraha 2,10 %.
- Vuonna 2025: seurakunnat 55,40 %, yhteiset palvelut 42,50 % ja tarveharkintainen määräraha 2,10 %.

Seurakunnallisen toiminnan määräraha on jaettu seurakunnille yhteisen kirkkovaltuuston 27.1.2022 vahvistamien jakoperiaatteiden mukaan. Samalla päätettiin sisäisten vuokrien määräytymisperusteet. Molemmat vuosiksi 2023–2025 seuraavasti:

- A. Suorituslisiä varten varataan määrarahat KirVESTES:n mukaisesti. Vieraskielisen työn lisä on 68 000 euroa vuodessa.
- B. Sisäisten vuokrien tasapainotusmääräraha: 750 000 euroa vuonna 2023, 500 000 euroa vuonna 2024 ja 250 000 euroa vuonna 2025.
- C. Jako suomen- ja ruotsinkielisiin seurakuntiin: Ruotsinkielisten seurakuntien vähemmistölisä 1,6 % otetaan päältä pois. Loput määrarahasta jaetaan seuraavilla kriteereillä: seurakuntien jäsenmäärä 70 % (jossa ikäpainotus 0-18 -vuotiaat 30 %), seurakuntien alueella asuvien henkilöiden määrä 30 %.
- D. Suomenkielisten seurakuntien määrärahan jako: ensin Tuomiokirkkoseurakunnalle erityisissä 2,3 %, joka lisätään seurakunnan jako-osuuteen. Määrärahat suomenkielisille seurakunnille jaetaan seurakunnan jäsenmäärän (70 %), johon sisältyy 0–18-vuotiaiden ikäpainotus, ja seurakunnan alueella asuvien henkilöiden määrän perusteella (30 %).
- E. Ruotsinkielisten seurakuntien määrärahan jako: Ruotsinkielisten seurakuntien vähemmistölisä lisätään jaettavaan määrärahaan. Määräraha jaetaan seuraavilla kriteereillä seurakunnille: seurakuntien jäsenmäärä 70 % (jossa ikäpainotus 0–18 -vuotiaat 30 %), seurakuntien alueella asuvien henkilöiden määrä 30 %.
- F. Sisäisten vuokrien tasapainotusmäärärahan lisääminen seurakuntien jako-osuuksiin:
  - a. Tasapainotusmääräraha jaetaan niiden seurakuntien kesken, joilla toimintaan jäävä määräraha pienenisi vuoden 2023 kehyksessä vuoteen 2022 verrattuna jo ilman päätettyjen kokonaismäärarahaleikkausten vaikutusta.
  - b. Tasapainotusmääräraha jaetaan kyseisille seurakunnille kunkin seurakunnan toimintaan jäävän määrärahan negatiivisen muutoksen suhteessa.
    - i. Toimintaan jäävän määrärahan muutoksen laskennassa sovelletaan investointien yhteydessä syntyvien kertaluonteisten, ei-aktivoitavien kulujen osalta viiden vuoden laskennallista keskiarvolukua.

Lisäksi

Rippikoulumäärärahojen tasaus seurakuntien kesken toteutetaan vuoden 2023 alusta alkaen sisäisenä laskutuksena seurakuntien välillä jälkikäteen, toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

Sisäiset vuokrat määräytyvät vuosina 2023–2025 kunkin kiinteistön ja toimitilan toissavuoden toteutuneiden kustannusten (käyttömenot + vuosikorjaukset + poistot + kertaluonteiset kulut) mukaisina, suhteutettuna seurakunnan / yksikön käytössä olevien neliöiden määrään. Kiinteistöosaston hallinnon kulut käsitellään erillään kiinteistöjen ja toimitilojen ylläpitokuluista, toisin sanoen niitä ei kohdisteta kohteiden ylläpitokuluihin.

Sisäisten vuokrien veloituksen perusteena käytettävä neliömäärä määräytyy kunkin toimijan edellisvuoden helmikuun loppuun mennessä antaman tilankäyttötarveilmoituksen perusteella.

Investointien yhteydessä aiheutuvat, ei-aktivoitavat, kertaluonteiset kulut kohdistetaan sisäisiin vuokriin 1.1.2023 alkaen erillisten, liitteessä esitettyjen jaksotusperiaatteiden mukaisesti. Käyttömenoja ei jaksoteta vaan ne kohdistetaan kokonaisuudessaan yksittäisen vuoden sisäisiin vuokriin.

Tilanteessa, jossa tietystä toimitilasta ei ole käytettävissä toissavuoden 12 kuukauden kustannustoteutumia, veloitetaan sisäinen vuokra tiedossa olevan toteutuman perusteella.

Sisäisiin vuokriin ei kohdisteta erillisiä indeksikorotuksia.

Ulkopuolelta vuokrattavien tilojen osalta sisäinen vuokra määräytyy 1.1.2023 alkaen todellisten vuokrakulujen suuruusena, lisätynä kohteeseen kohdistuvilla ylläpitokuluilla. Ulkopuolelta vuokrattavien tilojen osalta tiloja käyttävä seurakunta tai yhteisten palveluiden yksikkö sitoutuu maksamaan sisäisen vuokran koko vuokrasopimuksen voimassaolon ajan.

Muutokset yhteisten palveluiden määrärahoissa

Yhteinen kirkkoneuvosto on kokouksessaan 20.10.2022 § 347 päivittänyt 28.4.2022 tekemäänsä päätöstä vuoden 2023 talousarviokehuksesta yhteisten palveluiden kehysten osalta. Syynä muutokseen olivat yhteisissä palveluissa käytyjen yhteistoimintaneuvotteluiden pohjalta tehty yhteistoimintapäätökset ja niiden vaikutukset eri osastojen määrärahoihin. Säästövelvoitteet oli alkuperäisessä kehyksessä jaettu yhteisten palveluiden osastojen kesken laskennallisesti.

Samassa yhteydessä yhteinen kirkkoneuvosto päätti poiketa yhteisen kirkkovaltuuston 9.12.2021 tekemästä päätöksestä koskien kokonaismäärärahan suuruutta vuoden 2023 osalta siltä osin, että yhteisten palveluiden talousarviokehukseen lisättiin 1,2 milj. euron kertaluonteinen korotus vuodelle 2023. Syynä korotukselle olivat vuoden 2022 aikana merkittävästi kohonneet energiakustannukset (lämmitys, sähkö ja polttoaineet), joiden odotetaan pysyvän korkealla tasolla myös vuonna 2023. Vuonna 2021 kiinteistöosaston energiakustannukset olivat 4,2 milj. euroa ja vuodeksi 2023 niiden oletetaan kasvavan peräti 5,6 milj. euroon. Tästä yhteensä 1,4 milj. euron kasvusta 1,2 milj. euroa on laskettu kohdistuvan kiinteistötoimen ja 0,2 milj. euroa hautaustoimen energiakustannuksiin.

Kiinteistöosasto on sitoutunut 10 % energiansäästötavoitteeseen, ja pyrkimyksenä on tehdä energiakustannuksiin jopa 14 % säästö. Tästä syystä kehyskorotus rajattiin 1,2 milj. euroon 1,4 milj. euron asemesta. Korotuksesta kohdistettiin 1,0 milj. euroa kiinteistötoimelle ja 0,2 milj. euroa ympäristö- ja hautaustoimelle.

Yhteinen kirkkoneuvoston on määrä päättää kokonaismäärärahan kertaluonteista korotusta koskevasta esityksestään yhteiselle kirkkovaltuustolle 28.11.2022 kokouksessaan.

Yhteinen kirkkoneuvosto selvittää vuoden 2023 aikana mahdollisuudet 1,200 milj. euron energiakustannusten nousuun tarkoitettua määrärahalisäystä vastaavaan kompensointiin seurakuntien vuoden 2025 sisäisissä vuokrissa.

Yhteistoimintamenettelyn aikatauluista johtuen seurakunnat ja yhteistyötoimikunta ovat antaneet lausuntonsa yhteisen kirkkoneuvoston 6.10.2022 antamasta talousarvioehdotuksesta, jossa yhteisten palveluiden säästövelvoitteet oli vielä kohdennettu keväällä 2022 annettujen kehysten mukaisesti laskennallisesti eri osastojen kesken. Erillistä lausuntokierrosta yhteisten palveluiden uusien määrärahakehysten pohjalta laaditusta, 28.11.2022 yhteisessä kirkkoneuvostossa käsiteltävästä päivitetystä talousarvioehdotuksesta ei valitettavasti pystytä aikataulusyistä toteuttamaan. Toimintakate on kuitenkin molemmissa talousarvioversioissa samana, kasvaneisiin energiakuluihin esitettävää 1,200 milj. euron suuruista kokonaismäärärahan kertaluonteista lisäystä lukuun ottamatta. Lausuntokierroksen poikkeuksellisesta menettelystä on tiedotettu seurakuntia jo ennakkoon kesällä 2022 sekä lisäksi lokakuussa 2022, lausuntopyynnön esittämisen yhteydessä.

Seurakuntien ja yhteisten seurakunnallisten tehtävien säästöt

Seurakunnilla ja yhteisillä seurakunnallisilla tehtävillä oli tilinpäätöksessä 2021 säästöjä yhteensä 7,6 miljoonaa euroa. Näitä suunnitellaan käytettävän vuonna 2022 yhteensä noin 2,7 miljoonaa eurolla ja vuonna 2023 noin 1,8 miljoonalla eurolla. Käyttö tulee kehysmäärärahan lisäksi, lisäten toimintamenoja ja näin ollen myös toimintakatteen (toimintatuottojen ja toimintakulujen erotuksen) alijäämää sekä alentaen koko tilikauden ylijäämää. Seurakunnilla ja yhteisillä seurakunnallisilla tehtävillä on vuosien 2022 ja 2023 ennakoitujen säästöjen käyttöjen toteutuessa säästöjä jäljellä vuoden 2024 alussa vielä yhteensä noin 3,1 miljoonalla euroa.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosa on tuloslaskelmakaavan toimintakatteen jälkeiset erät. Verotulot, valtionrahoitus, verotuskulut, kirkon keskus- ja eläkerahastomaksut sekä rahoitustuotot ja -kulut. Tämän jälkeen välisummana vuosikate, jonka jälkeen suunnitelman mukaiset poistot, tilikauden tulos, tilinpäätössiirrot ja tilikauden jäämä. Vuosikate on tilikaudelle kohdistuneiden toimintatuottojen ja -kulujen sekä rahoituksen summa. Tasapainoisessa taloudessa vuosikate on keskimäärin poistojen suuruinen.

Vuonna 2022 kirkollisveroa arvioidaan kertyvän noin 84 miljoonaa euroa ja kasvua vuodesta 2021 olisi noin kolme prosenttia. Vuonna 2021 verotulo kasvoi 0,2 prosenttia. Vuoden 2023 kirkollisveron tuotoksi talousarvioon merkitään 83,3 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa käytännössä nollakasvua vuodesta 2022. Suunnitelmavuosina 2024 ja 2025 kirkollisvero kasvaisi yhden prosentin vuodessa. Jäsenistön vähenemisestä huolimatta verotettavien ansioiden odotetaan lähitulevaisuudessa kasvavan ja sen myötä myös kirkollisveron tuotto kasvaa. Ansioita kasvattaa erityisesti eläkkeisiin tulossa oleva lähes 7 prosentin korotus vuonna 2023. Verotuskustannuksina maksetaan valtiolle 1,3 miljoonaa euroa. Summa pienenee noin yhden prosentin vuodesta 2022. Tuloveroprosentin on päätetty olevan 1,0.

Valtionrahoitusta saadaan noin 13,3 miljoonaa euroa. Valtionrahoituksen kokonaissumma ja seurakuntayhtymälle jaettava summa kasvavat indeksi mukaisesti 3,0 prosenttia. Rahoituksen jaosta päätti kirkolliskokous marraskuussa. Jako seurakunnille tehdään edelleenkin kuntien asukaslukujen suhteessa. Helsingin suhteellinen osuus kasvaa hieman.

Seurakuntayhtymä maksaa kirkon keskusrahastomaksua 5,4 miljoonaa ja eläkerahastomaksua 4,1 miljoonaa euroa vuonna 2023. Molemmat maksut perustuvat kirkollisveron tuottoon. Maksujen suuruudesta päättää kirkolliskokous.

Rahoitustuottojen ja -kulujen erotuksen arvioidaan olevan 10,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Talousarviolukujen perusteella vuosikatetta kertyy 16,4 miljoonaa euroa. Suunnitelmanmukaisten poistojen määrä on 10,8 miljoonaa ja tilikaudentulos on 5,6 miljoonaa euroa. Tilinpäätössiirtoja on 0,5 miljoonaa ja tilikauden ylijäämä 6,1 miljoonaa euroa.

Sijoitustoiminta

Seurakuntayhtymän sijoitusten allokointi toteutetaan yhteisen kirkkoneuvoston hyväksymän sijoitustoiminnan ohjeen mukaan. Sijoitustoiminnassa käytetään eettisesti korkeatasoisia varainhoitajia ja sijoitustoiminnassa suositetaan positiivisen arvottamisen vaihtoehtoa, eli vastuullisten yritysten suosimista sijoituskohteina. Yhteisen kirkkoneuvoston valitsema, asiantuntijaelimenä toimiva sijoitusneuvottelukunta on keskeisessä asemassa seurakuntayhtymän sijoitustoiminnan sekä yksittäisten sijoitusratkaisujen suunnittelussa.

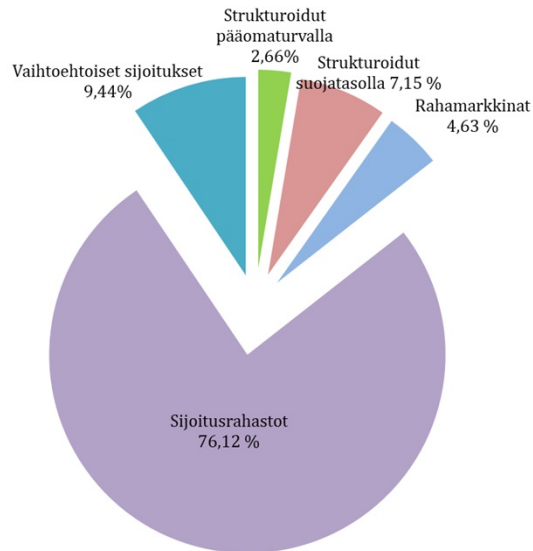
Rahavarojen sijoitusten sijoituspäätökset tekee hallintojohtaja yhteisen kirkkoneuvoston päättämään rajaan asti ja sen ylittävältä osin yhteinen kirkkoneuvosto. Kiinteistösjoiituksista vastaa puolestaan kiinteistöjohtaja ja yhteinen kirkkoneuvosto.

Korko- ja osakesalkun varainhoito kilpailutettiin vuoden 2021 alussa ja päävarainhoitajana on kevästä 2021 lähtien toiminut eQ Varainhoito Oy. Sopimus aiemman varainhoitajan CapMan Wealth Services Oy:n kanssa jatkuu eQ Varainhoito Oy:n rinnalla siihen saakka, että Credit Suisen säilytyksessä oleva struktuurisalkku on saatu kokonaisuudessaan realisoitua ja realisoinneista saadut varat on siirretty eQ:n varainhoidon piiriin.

Seurakuntayhtymän nykyiset sijoitustoiminnan ohjeet ovat olleet voimassa vuoden 2021 alusta lähtien. Sijoitustoiminnan ohjeet sisältävät muun muassa linjauksen seurakuntayhtymän strategisesta allokatiosta, jonka pohjalta sijoitusneuvottelukunta vahvistaa sijoitustoiminnassa kulloinkin sovellettavan taktisen allokation. Strateginen ja taktinen allokatio eivät kuitenkaan ohjaa Credit Suisen säilytyksessä olevia struktuureja, joista on tarkoitus vähitellen luopua. Struktuurien myynnistä vapautuvat varat sijoitetaan strategisen ja taktisen allokation linjausten mukaisesti.

Seurakuntayhtymän sijoituksista oli 31.10.2022 tilanteessa rahavarojen sijoituksia yhteensä noin 183 miljoonaa euroa. Seurakuntayhtymän eQ Varainhoidon sijoitussalkku sisältää osakerahastoja, lyhyen koron rahastoja, pitkän koron rahastoja sekä vaihtoehtoisista sijoituksista Private Equity ja Private Credit -rahastoja. Salkun riskitaso on hallittu riittävällä hajauttamisella. Vastaavasti osa Credit Suisen säilytyksessä olevista strukturoiduista sijoituksista on pääomaturvattuja. Vaihtoehtoisten sijoitusten salkku sisältää merkittävän määrän erilaisia vaikuttavuusrahastoja, kuten Trill Impact -rahastoa, Korkian Aurinkoenergiarahastoa ja Uusiutuva Energia -rahastoa, Trill Impact Microfinance Credit -rahastoa sekä Blue Orchard Sustainable Assets -rahastoa. Salkussa on mukana myös NEST Capital -rahastoa sekä Osuuspankin R2 Crystal -hedgerahastoa.

Vuoden 2023 aikana seurakuntayhtymän sijoitustoimintaa pyritään kehittämään lisäämällä entisestään vaihtoehtoisten sijoitusten suhteellista määrää salkussa, realisoimalla struktuurisalkun sisältöä taloudellisesti järkevällä tavalla, uudistamalla seurakuntayhtymän taktisen allokation päivittämisprosessia markkinoiden muutoksiin entistä nopeammin reagoivaksi, tarkentamalla sijoitusten päätäntävaltuuksien rajoja ja käytänteitä, laajentamalla sijoitusten kokonaisraportointia sekä panostamalla vastuulliseen ja eettiseen sijoittamiseen.

Investoinnit

Helsingin seurakuntayhtymässä kiinteistöinvestointeja suunnitellaan 10 vuoden tähtäimellä. Tästä suunnittelusta nostetaan kuluvan vuoden ja kahden sitä seuraavan vuoden TTS-kauden investointiohjelma. Yksittäiset investoinnit on perusteltu ja esitetty erikseen.

Seurakuntayhtymän varat eivät tule riittämään kaikkien tarvittavien peruskorjausten tekemiseen. Rohkeasti yhdessä -ohjelman osana on laadittu tiloista luopumislista, jonka pohjalta luopumisia edistetään.

Seurakuntayhtymän kiinteistösijoitusmahdollisuuksia hyödynnetään aktiivisesti mm. maaomaisuutta kaavoittamalla, kaavamuutoksilla sekä realisoimalla tarpeettomaksi jäävää kiinteistökantaa. Maanvuokrauksella taataan seurakuntayhtymälle pitkäaikaista ja varmaa tuloa verotulojen lisäksi.

Talousarviovuoden 2023 kiinteistöinvestointien määrä on noin 22 milj. euroa. Tämän lisäksi talousarviovuonna 2023 tietohallintoinvestointeja suunnitellaan tehtäväksi 1,2 milj. euroa. Koska kaikkia tarvittavia investointeja ei voida taloudellisten resurssien niukkuuden takia toteuttaa, on kirkkojen peruskorjausinvestointeja siirrettävä suunnittelukauden jälkeisille vuosille. Tämä tarkoittaa myös sitä, että osasta kirkkoja on luovuttava. Vuosille 2024 ja 2025 esitetyt investointimäärärahavaraukset ovat tässä vaiheessa vielä kiinteistöittäin karkeita arvioita, mutta investointien kokonaistasoa voidaan pitää hyvin suuntaa antavina ko. vuosien kokonaisinvestointitarvetta suunniteltaessa.

Investointihankkeet on esitelty talousaviokirjassa sivuilla 120–137.

Rahoitusosa

Tulorahoitus muodostuu vuosikatteesta, joka on 16,4 miljoonaa euroa. Investoinnit ja pysyvien vastaavien myyntivoitot ovat yhteensä 21,2 miljoonaa euroa.

Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta on 4,8 miljoonaa euroa negatiivinen. Rahoitustoiminnan kassavirtaa ei budjetoida, joten talousarviossa rahavarojen määrä vähenee 4,8 miljoonaa euroa. Talousarvion mukaan rahavarat vuoden 2023 lopussa olisivat 149,6 miljoonaa euroa.

Suunnittelukaudella rahavarojen määrä vähenisi noin 3,6 miljoonaa euroa vuodessa.

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkovaltuusto päättää

- 1) merkitä liitteinä esitetyt seurakuntaneuvostojen lausunnot ehdotuksesta talousarvioksi 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2023–2025 tiedoksi.
- 2) merkitä selostusosassa esitetyt yhteisen kirkkoneuvoston antamat vastineet seurakuntaneuvostojen lausuntoihin tiedoksi.
- 3) hyväksyä, että vuoden 2023 talousarvion toiminnallinen alijäämä (toimintakate) on 1,200 milj. euroa yhteisen kirkkovaltuuston kokouksessaan 9.12.2021 § 108 hyväksymää tasoa suurempi, johtuen vuoden 2022 aikana kasvaneista energiakustannuksista.
- 4) hyväksyä ehdotuksen Helsingin seurakuntayhtymän talousarvioksi 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2023–2025 tavoitteineen ja sitovuusmääräyksineen.
- 5) hyväksyä ehdotuksen hautainhoitorahaston talousarvioksi 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2023–2025.

Käsittely

Käsittelyn aikana käytettiin 16 puheenvuoroa.

Valtuutettu Ali-Löytty valtuutettu Soininvaaran kannattamana teki näin kuuluvan ponsiesityksen:

”Hyväksyessään talousarvion vuodelle 2023 yhteinen kirkkovaltuusto edellyttää, että mahdollista ylijäämää harkitaan käytettäväksi niiden seurakuntien taloudelliseen tukemiseen, jotka tekevät tappiota talousarviovuonna.”

Puheenjohtaja päätti keskustelun ja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne jotka kannattavat Ali-Löytyn tekemää ponsiesitystä äänestävät Jaa ja ne jotka eivät kannata ponsiesitystä äänestävät Ei.

Puheenjohtaja ilmoitti äänestyksen tuloksen: jaa -ääniä 27, ei -ääniä 40, tyhjä 1 poissa 23. Valtuutettu Ali-Löytyn ponsiesitys hylättiin.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lapsivaikutusten arviointi

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Lisätiedot

Hallintojohtaja Juha Silander, p. 040 563 9709, juha.silander@evl.fi

Jakelu

Helsingin seurakunnat